PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК II | БЕРЕЗЕНЬ — 1961 — MARCH | Ч. 3

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

ПРОМІНЬ

Рік II
Ч. 3

БЕРЕЗЕНЬ, 1961

Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Редактор Наталка Когуська

Річна передплата в Канаді $3.50
Поза Канадою 4.00
Поодиноке число ..... .40

Передплату вносити на адресу:

PROMIN
203 Union Bldg.
Edmonton, Alta.

Адреса редакції:

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

PROMIN

MARCH, 1961

Vol. II
No. 2

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada
203 Union Bldg.,
Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee

Natalka Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: медальон роботи скульптора Лео Мола з Вінніпеґу

ЗМІСТ

Л. Старицька-Черняхівська — Шевченкові 1
„Дядько Кобзар" 2
З листів княжни Репніної про Шевченка 2
У днях великих роковин 3
Т. Шевченко — Не молилася за мене 3
Канадійські жінки в сенаті і парляменті 4
Н. К. — Перша українка учителькою в державній школі в Канаді 5
Лариса Мурович — Прихід ночі 6
Н. К. — Наші молоді таланти 7
Французи про Марію Башкирцеву 8
Т. Шевченко — Наймичка 9
Прот. Ф. Кульчинський — Про релігійно-моральне виховання дітей 14
В. Ґерета — Коли я вперше почула ім'я Т. Шевченка 16
Olenka Negrych — The prophet of Ukraine 17
Elizabet Bilych — Ukrainian Women's Ass'n of Canada 19
Кампанія — Контест 20
Резолюції 21
Дм. Красицький — Катерина малювала півники 22
Марія Лазурак — Звіт пров. з'їзду 23
О. Горегляд — День українського студента 24
Марія Боянівська — Про звідомлення Тов. М-ва у Вінніпеґу 25
30-ній ювілей відділу в Смокі Лейк 26
Г. Майба — Жін. Тов. при Колегії св. Андрея 27
Для наших господинь 28
Галя Максимюк — Вишивані серветки..... 29
Річні звіти відділів 30
Листування 33
Комунікат діл. комітету 33

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК II | БЕРЕЗЕНЬ, 1961 | Ч. 3

ШЕВЧЕНКОВІ

БЕЗ СВІЧОК, БЕЗ КАДИЛ І БЕЗ СПІВІВ СУМНИХ
ЛИШ В ТЯЖКІЙ, НЕРОЗВАЖНІЙ ЖУРБІ
ВОЗГЛАСИМО САМІ МИ В СЕРЦЯХ МОВЧАЗНИХ
ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ, КОБЗАРЮ, ТОБІ!

ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ ЛЮБОВІ БЕЗМІРНІЙ ТВОЇЙ,
ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ ПЕКУЧИМ СЛЬОЗАМ,
ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ ДУШІ БЕЗДОГАННІЙ, СВЯТІЙ,
ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ БЕЗСМЕРТНИМ СЛОВАМ.

І ЗАСТУПНИЦЯ ВСІХ, ВСІХ СКОРБЯЩИХ, СУМНИХ,
ВСІХ ЗНЕМОЖЕНИХ ГНІТОМ ВАЖКИМ
ХАЙ ОКРИЄ ТЕБЕ У ОСЕЛЯХ ЯСНИХ
ОМОФОРОМ ПРЕЧИСТИМ СВОЇМ!

В ХРАМИ ЯСНІ, СВЯТІ НАМ НЕ ВІЛЬНО ВІЙТИ,
НАМ НЕ ВІЛЬНО В ПАЛКИХ МОЛИТВАХ
СКАРГИ — ЖАЛІ СПЛЕСТИ Й ХОЧ НА ХВИЛЬКУ ЗНАЙТИ
ВІДПОЧИНОК У РЕВНИХ СЛЬОЗАХ.

МИ З ГЛИБОКИМ ЖАЛЕМ В КАТАКОМБИ ПІДЕМ
І ЗНАЙДЕМ ТАМ БРАТЕРСЬКІ ХРЕСТИ.
МОЛИТВИ В КАТАКОМБАХ ПАЛАЮТЬ ВОГНЕМ
І РУЙНУЮТЬ ПОГАНСЬКІ СВІТИ!

Л. Старицька-Черняхівська

„ДЯДЬКО КОБЗАР"

У спомині Н. М. Кибальчичевої надрукованому в „Київській старині" в 1887 р. читаємо:

„Я була ще маленька, мені не було ще п'яти літ, коли Т. Шевченко помер; але я пам'ятаю його дуже виразно... Не багато я його знала і про нього самого, але одно закарбувалося в моїй пам'яті: він любив дітей і діти його любили; якась нездиржима сила зв'язувала його чисту високу душу з тими непорочними єствами. Передаю, що пригадалось мені про нього із далекого мого минулого, і хай цей маленький мій спомин буде новим вінком на його самітній на пів зруйнованій могилі.

Одного разу вечером (це було в Петербурзі) ми всі зібралися у нашій їдальні, довкруги чайного стола. Я була в тривожнім настрою, бо очікували одного нашого знайомого якого я чомусь боялася і недолюблювала... Відозвався дзвінок, і я притьма зриваюсь з місця і прячу своє лице в батькових колінах, нехотячи наслідуючи відому привичку струся.

Дались чути чиїсь кроки; але той, хто увійшов мовчить, не дає голосу, очевидно його попередили...

— А подивись, хто прийшов! — загадочно-весело промовив до мене батько. Підозріваючи зрадливу западню, я не рухаюсь.

— Та то не той дядько, не бійсь дурна!... подивись!...

Той самий результат; я не піддаюсь.

Батько бере мою голову і насильно підносить. Я в жаху відкриваю кріпко заплющені очі і бачу — передо мною стоїть здоровий, лисий „дядя" з добродушною усмішкою на округлім повнім обличчі.

— Дядько Кобзар! заверещала я і в одну мить повисла на його шиї.

Так, діти любили дуже добродушного кобзаря.

Пригадується ще й інший випадок. Ми переїхали на дачу в Стрельну (селище міського типу на південному узбережжі Фінського заливу) і Шевченко в нас гостив.

Одного разу, забравши нас дітей (мене, яку він називав „моє маленьке" і сестру мою, що була від мене на рік молодша ,і яку він називав „моє велике"), він пішов з нами на прогулянку на якусь поляну. День був ясний, соняшний, золотистий, один із тих радісних літніх днів, які трапляються лише в безжурнім дитинстві й які ніколи потім не забуваються... Ми зі сестрою без упину бігали по запашній цвітній леваді, збираючи цілими жмутами цвіти і таскаючи їх в перегони „Дядькові Кобзареві".

Він сидів зкраю, на якомусь підвищенні, мабуть на схилі рова, склонив голову на руки і мовчки глядів в далечінь...

Про що він думав, що діялось в його зажуреній душі, які картини малювались в його могутній уяві, я очевидно тоді не питала себе; але ось т[illegible] числя многих літ, я ясно бачу перед собо[illegible] зиринаючу серед зеленого моря задумчиву постать, неначе всеньку облиту золотистим сонцем!... Ми зі сміхом кидали йому на коліна цвіти, він підіймав голову, тихо усміхався і гладив нас рукою по стрижених голівках".

З листів княжни Репніної про Тараса Шевченка

Він був із малого числа вибранців, що, маючи великий талант від Проведіння, не мають потреби належати до жадного стану суспільства, і їх приймають усі з особливою уважністю.

Він був поет.

Коли ці пестуни природи мають усі деяку подібність один до одного, то так само кожний із них відрізняється окремими рисами. Шевченко був поетом у всіх значеннях того слова: він своїми віршами упокорював усіх, він витискав із очей тих, що його слухали, сльози розчулення та співчуття; він настроював душі на високий діяпазон своєї вабливої ліри; він поривав за собою старих і молодих, холодних і палких.

Читаючи свої чудові твори, він робився, чарівним: його музичний голос переливав у серце слухачів усі глибокі почування, що тоді над ним панували. Він був обдарований більш ніж талантом. Йому був даний геній, і його чула й добра душа настроювала його сопілку на високе й святе... Його любили усі, й усі бажали йому щастя й успіху... бажали досягти високої цілі...

— — — — —

Раз увечері він (Шевченко — Л. Б.) пропонує прочитати свою другу поему під наголовком „Слепая"... І ось він починає читати. О, коли б я могла передати вам усе, що я пережила під час цього читання. Які почування, які думки, яка краса, який чар і який біль! Моє обличчя

В ДНЯХ ВЕЛИКИХ РОКОВИН

По цілому вільному світі, де лише живуть українці, понад всіма іншими словами пролунає, починаючи з місяця березня, два великих слова — Шевченко й Україна.

Шевченко поет-художник своїм могутнім словом розбив двері в'язниці, в якій замкнула Москва волю і славу України. Всю славну її минувшину, гордість нації він відкрив у своїм безсмертнім Кобзарі, а за волю наказав змагатися. В серце ж народу свого він вдихнув почуття своєї національної чести, почуття своєї гідности і освятив їх своїм 10-літнім стражданням на засланні.

Відмічує українське громадянство цього року 100-річчя смерти поета: українські організації, установи дадуть щонайкраще, щоб вшанувати постать Шевченка. А українське суспільство в Канаді зєднаними силами завершить ці святкування відслоненням пам'ятника Шевченка на площі біля парляменту у Вінніпеґу.

Чому відмічуємо 100-річчя смерти поета? Адже це подія, що огорнула була жалобою цілу Україну сто років тому; подія, яка передчасно забрала зпоміж живих найкращого її сина в розквіті літ — подія похоронного походу друзів поета та всіх тих, що його проводили в останню дорогу.

Відмічуємо цю пам'ятну подію тому, бо слідом похоронного походу Шевченка йшло воскресення української нації, пробудилась велика душа народу покликана його могутніми словами:

„Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте!"

Оце голос заповіту його, що грімким відгомоном перекотився Україною. Відійшло утомлене, зневолене ворогами тіло поета, але дух його безсмертний засяяв „Кобзарем".

І понеслася пісня могутня його від краю до краю, полинула понад тихими селами. Минали десятиліття і з ними росла велика ідея волі і незалежности українського народу.

А для нас, усіх тих, що живуть у широкому світі поезія Шевченка стала легендарним Євшанзіллям, що кличе нас постійно йти і працювати для свого народу.

І так великий Шевченко став символом боротьби за волю і незалежність українського народу, за яку й досі йдуть безупинні змагання. І вони доти будуть продовжуватися, доки український народ не скине з себе насильні московські пута і не засяде в колі вільних державних народів світу.

було все мокре від сліз, і це було щастям, бо я мусіла була б кричати, коли б моє хвилювання не знайшло цього виходу для себе. Я відчувала болісний біль у грудях.

Після читання я не сказала нічого; ви знаєте, що при всій моїй балакучости, я від хвилювання трачу здатність говорити.

І яка м'ягка чарівна манія читати! Це була захватна музика, що співала мелодійні вірші на нашій гармонійній мові, здатній усе висловити.

Пізніше, коли я могла говорити, я сказала йому:

„Коли Глафіра продасть свою першу картину і віддасть мені ці гроші, які обіцяла, я замовлю за них золоте перо й подарую вам його".

Перед сном я так гаряче молилася, я так пристрасно любила ввесь світ, я була така добра, — боюся, навіть ліпша, ніж я є в дійсності!

Т. Шевченко

НЕ МОЛИЛАСЯ ЗА МЕНЕ

Бо я так мало, небагато
Просив у Бога: тільки хату,
Одну хатиноньку в гаю,
Та дві тополі коло неї,
Та безталанную мою,
Мою Оксаночку, — щоб з нею
Собі дивитися з гори
На Дніпр широкий, на яри.
Та на лани золотохвилі,
Та на високії могили, —
Дивитись, думати, гадать:
Коли то їх понасипали?
Кого там люди поховали?
І тихо, тихо заспівать
Ту думу сумную предавну,
Про лицаря того гетьмана,
Що на огні ляхи спекли,
А потім би згори зійшли,
По-над Дніпром у темнім гаї
Гуляли б поки не смеркає,
Поки мир Божий не засне,
Поки з вечірньою зорьою
Не зійде місяць над горою
Туман на лан не прожене.
Ми б подивились, помолились,
І розмовляючи пішли б
Вечеряти в хатиночку.

КАНАДІЙСЬКІ ЖІНКИ В СЕНАТІ І ПАРЛЯМЕНТІ

Елейн Фейрклов,
міністер іміграції і горожанства

В попереднім числі нашого журнала ми подали були короткі дані про жінок сенаторок, що засідають в „Червоній Палаті" в Оттаві. В цім числі подаємо коротку вістку про жінок послів в канадійськім парлямнеті в Оттаві. На 265 посольських місць в Оттаві, 4 з них займають жінки.

Промовляючи в клюбі Професіоналістів і Промисловців (Бизнес енд Профешьонал Клаб) у Вінніпеґу на 14 листопада 1961 року, сенаторка Олив Ирвин підкреслила, що канадійські жінки замало цікавляться політикою, що ми повинні брати більше участи в політичнім житті країни.

„Я признаюся, — говорила вона, — що я багато навчилася, поїхавши до Оттави де й перебула вісім місяців. Коли б більше жінок, що є членами жіночих організацій брали участь в політичнім життю країни на будь-якому рівені, ми багато навчилися б і могли б робити те, що тепер просимо інших, щоб за нас робили.

Панна Джуді Ламарш з Ніяґара Фалс є одинока жінка посол з ліберальної партії. Панна Ламарш ще молода, вона має всього 35 років. В політиці вона брала активну участь через 15 років і переважно в організаційній праці.

По професії панна Ламарш є практикуючий адвокат і вже виграла чотири судові справи у зв'язу з вбивством. Ставши посолкою, вона думає залишити свою адвокатську практику і присвятити себе обов'язкам в Оттаві.

Дост.Елейн Фейрклов з Гемилтону, Онт. не тільки осягнула своє посольське крісло в палаті послів в Оттаві ,але й зістала назначена міністром іміґрації й горожанства. Вона є перша жінка в Канаді, що займає місце міністра.

По професії бухгалтер (книговод), працювала в міській раді в Гемилтоні. Вона є членом великої жіночої організації в Канаді ІОДЕ, Юнайтед Емпайер Лояліст Асоціації, Зонта Інтернешьонал і належить до Англіканської Церкви. Була вона секретарем стейту, а в 1957 році була назначена консервативним урядом на пост міністра іміґрації й горожанства.

Пані Фейрклов широко відома зі своєї діяльности, бо її праця як міністра іміґрації ставить її завжди „обличчям до народу". Взагалі вона тішиться широкою популярністю і загально шанована серед горожан Канади.

Панна Маргарета Ейткен була вибрана послом в 1953 році і репрезентує Йорк-Гомбер. Народилась вона в Ню Бронсвику, а здобувала та закінчила освіту в Торонті. По професії журналістка, авторка і є членом Кенедієн Вименс Прес Клаб (Канадійський Жіночий Пресовий Клюб), який широко відомий зі своєї діяльности в Канаді. Панна Ейткен належить до Пресбитеріянської Церкви.

Четвертою посолкою є пані **Джін Кесельман з Прескот, Онт.** Вона репрезентує Ґренвил Дондас. Її батько, дост. Ирл Ров був 25 років тому членом кабінету премієра Бенета, а тепер він є РС (Прайві Кавнселор) і репрезентує Давфирин-Симко. Це перший раз в історії канадійського парляменту засідають в палаті послів дочка і батько.

В 1946 році вийшла вона заміж за Ар. С. Касселмена, королівського радника і бувшого посла. По його смерті в 1958-ім році Джін Касселман зістала вибрана послом на місце свого чоловіка. Вона належить до Злученої Церкви. Має з найближчих сина і доньку.

ПЕРША УКРАЇНКА УЧИТЕЛЬКОЮ В ДЕРЖАВНІЙ ШКОЛІ В КАНАДІ

До ювілею українського поселення в Канаді 1891-1961

Історія українських поселенців в Канаді надзвичайно багата й чимало її сторінок ще зовсім не висвітлено. А вже зокрема не висвітлена вповні історія українських учителів, які проробили цінну працю на культурній ниві. Вони ж були тими першими культурними піонерами, які прочищували перші стежки у світ; вони були першими носіями українства в новому світі.

Не легкою була їх праця, не легким було й їх життя й тому кликали вони себе „каменярами", що мостили шлях для майбутніх поколінь. Доводилось їм змагатися за своє місце під сонцем серед чужих, зводити не раз боротьбу серед своїх за їх таки власне краще майбутнє та по геройськи видержувати всі невигоди піонерського життя, включно з природою.

Чимало жіночих постатів має історія українського поселення в Канаді; постаттів, за яких може бути горда теперішня ґенерація — одні з них відзначилися як перші учительки державної школи, інші як громадські діячки, ще інші в драматичних гуртках вибивалися як справжні артистки, вливаючи в своє окруження радість і захоплення.

Цього року припадає 70-ліття українського поселення в Канаді й з цього приводу так і хочеться відслонити заслону десятиліть, та вивести перед очі українського громадянства деякі цікаві постаті українок, що заслужили собі своєю відданою працею для суспільства у різних ділянках.

Мабуть мало хто знає, що вже в 1910 році, 17-літня українка навчала в державній школі в Манітобі, в школі Мельниця, недалеко Вінніпеґ Біч. А нею була молоденька Анастасія Якиміщак, теперішня Анастасія Стечишин, дружина судді Михайла Стечишина у Виннярді, Саск.

Коли зайдемо в дім дост. судді і пані Стечишинів, то зустрінемо не тільки теплу і привітну гостинність, але хто цікавиться глибше нашим минулим тут у Канаді, то почує прекрасні оповідання з нашої недавньої бувальщини. А оповідання ці наче повісті — слухаєш і не наслухаєшся, бо обрії цих людей були дуже широкі. Не було ділянки, яка би їх не цікавила й біля якої вони пройшли б мимо ,не присвятивши їй глибшої уваги. Вже сама домашня бібліотека дост. судді така численна книгами, що прав доподібно найбільша з усіх домашніх бібліотек в українських домах де приходилось подібні зустрічати. І хай вже сама ця бібліотека буде свідоцтвом про людей та їх духову якість...

Анастасія Стечишин

А життєва дорога пані Анастасії Стечишин дуже цікава, головно повна труднощів, боротьби за краще завтра для інших, повна трудів і посвяти як для своєї родини, то так і для свого народу.

Приїхала вона до Канади з родичами 6-літньою дитиною 1898 року. Мати Юстина, батько Яків Якиміщаки, поселились на гомстеді в Тюлон, Ман., яких 50 миль від Вінніпеґу.

В тих часах колонія була заселена англійцями і то зрідка — фарма одна від одної на 5 і 10 миль простору.

Хто не знає, може собі уявити дитинство малої Анастасії в піонерській родині. Навіть школи в той час не було. Щойно за кілька років зорганізували школу і Анастасія, маючи 9 років, а брат Дмитро 12 пішли вперше до школи. Хто не знає тодішніх шкіл і по скільки миль треба було йти щодня пішки. Анастасія робила по дві клясі за один рік. А батько вдома, поми-

наючи важку піонерську працю на гомстеді, вчив дітей рідного письма.

Дуже тепло згадує пані Стечишин своїх батьків піонерів, а зокрема свого брата (вже покійного) Дмитра Якиміщака. Батько зорганізував „Читальню" яка знаходилася в їх домі. В околиці поселились новоприбулі з України родини, і в домі Якиміщака в Плезант Гом збиралися в святочні дні люди — були там виходці з Березова, Баленців, Трофаніївки, Бучечки та інші. Велись там цікаві розмови, співались народні пісні, а найбільше таки слухали часопис „Свобода", що виходить в ЗДА, що його читала 10-літня Настуня наголос, а всі слухали.

Скінчивши 8-му клясу, Анастасії запропонували навчання в школі, бо бракувало учителів. Одержавши свідоцтво і дозвіл на навчання, обійняла вона працю в школі Мельниця. Було в ній 35 дітей і кляси від 1 до 4. А одну годину вчила по-українськи.

Додому було їй від школи до помешкання 2 милі, які робила рано й вечером, зимою й осінню чи весною. А до рідної хати було 7 миль. І часто під кінець тижня вона йшла пішки додому лісами, набирала собі книжок до читання, стрічалася з читальнянами, почитала їм газет і знову верталася до школи.

„Часом батько відвозив мене до школи — оповідає пані Анастасія Стечишин — але їхали волами. Тато поганяють воли, а я сиджу біля них і читаю їм українську газету — цікаві новинки з світу та про полишений за морем край Україну".

У своїх оповіданнях згадує пані Стечишин дуже тепло свого брата Дмитра Якиміщака, якому так багато завдячує;—згадує Аполінарія Новака, Василя Грицюка. А одного разу Василь Грицюк приніс „Кобзаря" Шевченка. Скільки радости і душевної насолоди вступило в родину разом з „Кобзарем"!

В 1912 році на учительській конвенції познайомилась з молодим учителем Михайлом Стечишиним і того самого року вон подружилися.

Подружжя вийшло щасливе, бо обидвоє вони перейняті високими ідеалами праці для свого народу, звідки й почався широкий шлях життя для молодої жінки. Незабаром по тім вони виїхали до Саскачевану.

Хоч обставини життя змінилися, то прийшли нові труднощі — чоловік залишив учительювання і записався на університет студіювати право, прийшли діти і з ними вимоги, але вона з найбільшим вирозумінням ставилася до тих труднощів з надією на краще завтра. І от прийшли вже кращі часи, Михайло Стечишин закінчив університет з блискучим успіхом та прийшла економічна криза по першій світовій війні. Знову змагання за освіту дітям. Але обидвоє вони при громадській праці. Пані Анастасія працює також над собою ,поглиблює свою освіту, читає багато та цікавиться громадським рухом. А це й був той великий плюс в житті молодої Анастасії, бо як Шевченко каже: —„раз добром налите серце — вік не прохолоне".

Коли б ми хотіли відмітити працю пані Стечишин в Союзі Українок Канади, то треба було б багато місця присвятити. І не була та праця назовні видною. Трудилась вона між жіноцтвом на місцях невидною, даючи пораду, поміч без претенсій провідництва. Взагалі вдачею пані Стечишин — це скромна людина, але не без почутя своєї достойности. Довгі роки праці в жіночім товаристві в Йорктоні, здобули їй найвищу пошану і там вона була нагороджена почесним членством на ціле життя.

Та кажуть люди, що на житті, як на довгій ниві — зазнала пані Стечишин і радісних хвилин — раділа осягами і пошаною чоловіка, який спершу був відзначений КС (королівський радник), а потім назначений суддею в окрузі Винярд, де й дотепер живуть. А діти? Їх є четверо і кожне з них осягнуло високу освіту. Орест, найстарший син — лікарем в Едмонтоні; другий син Володимир — дентистом у Торонті; доні — Зоня замужем живе у ЗДА, а Євгенія — наймолодша замужна живе в Келґарі.

Трудолюбивий шлях життя і праці над собою поставили пані Анастасію Стечишин в ряди наших визначних жінок-українок, слідами яких можуть гордо ступати послідовниці з молодшої ґенерації.

Н. Когуська

Лариса Мурович

Прихід ночі

Туман надходить з вечорами
І курить люльку над полями,
Закриє обрій сірим димом
Впаде вологістю незримо —
На струни трав, що задрижали
І колисково заспівали.
Все тихше й тихше. . . Ніч мандрує —
Вона на полі заночує
І ляже до землі обличчям,
Щоб зорі не світили в вічі —
Землі розкаже щось таємно
И земля засне. Так темно, темно.

НАШІ МОЛОДІ ТАЛАНТИ

ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

Художнє мистецтво серед української молоді в Канаді набирає все більшої ваги й до нього прямує й українська молодь з великим ентузіязмом. Коли поглянемо на імена студентів факультету художнього мистецтва у Манітобському університеті, то побачимо чимало українських імен. Одні з них проходять менш відомо, інші відзначуються надзвичайними здібностями і перед ними може стелитися блискуча майбутність.

Одною з таких здібних студенток, яка блискучо закінчила минулого року студії малярства в Манітобському університеті є Даруся Зельська, яка була нагороджена золотою медаллю Манітобським університетом.

Даруся Зельська, це донька-одинача п-ва Івана й Іванни Зельських, які живуть у Вінніпеґу.

Даруся, молоденька надійна малярка народилась в Европі. Початкову школу вона побирала в Реґенсбурзі, недалеко Відня, куди силою воєнної хуртовини зайшли її родичі. В 1948 році приїхала Даруся з родичами до Канади, і оселившись у Вінніпеґу, вона пішла до школи, починаючи канадійську школу від четвертої кляси. Закінчивши публичну школу і „гай скул", записалася на університет в Манітобі на факультет художніх наук (файн артс).

Замилування до мистецтва були в Дарусі ще від малих літ. На початкові лекції малярства вона вчащала суботами до приватної школи проф. Катерини Антонович у Вінніпеґу через 4 роки і вже там відзначувалась неабиякими здібностями.

Та студіюючи малярство на університеті, Даруся робила блискучі успіхи, бо раз-у-раз була відзначена — то високими марками, то одержувала нагороди і стипендії. От хоч би те, що в 1953 році, будучи ще студенткою публичної школи, одержала першу нагороду в контесті, так званім Шрайн Постер Дісплей Контест. В 1959-60 році одержує стипендії і „бурсарі" від провінції Манітоби, від Товариства Манітобських Учителів, а на закінченя університету одержує Даруся від Манітобського університету золоту медалю.

Цього року Даруся Зельська кінчить додатковий курс у Манітобському університеті — „едюкейшон" і буде викладати художнє мистецтво у „гай скул" у Вінніпеґу.

Даруся Зельська

Треба б відмітити оригінальність Дарусі у її малярських працях, які відбивають українську духовість і вносять дещо нового й оригінального в канадійське мистецтво, однак про це сьогодні не будемо говорити, згадаємо хіба те, що нагорода золотої медалі дісталась їй за тезу: „Орнаментика гуцульської кераміки". Вплив школи проф. Катерини Антонович дав їй підготовку внести із скарбниці рідної народньої культури в канадійську і показати красу і замилування нашого народу до естетики.

Виставки малярських праць є мрією кожного, початкуючого чи й знаного вже маляра. Кілька виставок вдалося зорганізувати спільними силами і Дарусі, крім шкільних виставок. І так головніші з них відбулися: в галерії мистецтва у Вінніпеґу, на яку складались праці 5-ох молодих мистців, більша одна виставка відбулась минулого року в Українськім Національнім Домі у Вінніпеґу, на яку складались праці Дарусі Зельської і її близької товаришки — Христі Навроцької. Деякі образи її вже були продані на виставках.

Зокрема треба відмітити, що Даруся ідейна і свідома українка. Вона прекрасно володіє рідною мовою, помимо постійних студій і зустрічі в середовищі з канадійською молоддю. Нале-

жить вона до української молодечої організації „Пласт" вже сім років і тепер вона є там кошовим. При нашій зустрічі на інтерв'ю, оповідає вона з інтузіязмом, що Пласт готується до великого свята — відкриття пам'ятника у Вінніпегу надходячого літа і що з тією підготовкою вона має багато обов'язків, радіє самим святом та зустріччю на нім з іншими організаціями української молоді.

Даруся любить широкий світ з його красою й як кожна молода людина — бажала б збагнути його, побачити багато цікавого, побувати далеко. Минулого літа вона поїхала в гуртку молоді автом до ЗДА на прогульку, відвідала деякі ґалерії мистецтва, повернувшись скоро додому, бо минулого літа вона вже навчала в літній школі малярства, так званій „сомер скул" з рамени Манітобського університету. Цього року знову плянує коротку поїздку для відвідин музеїв та ґалерій образів. Але має Даруся й потайну мрію, яка ще лежить в преспективі дальшого часу—поїхати до Европи до котроїсь з країн і повчитись в академії мистецтва. А покищо незабаром закінчує вона курс учительський і одержує працю — викладати мистецтво в „гай скул" у Вінніпегу, отже ставати самостійною людиною. Крім того вона хоче доповнювати літніми місяцями учительське звання й осягнути по тій лінії „пост ґредуейт".

Помимо всіх успіхів і здобутків, Даруся дуже мила і скромна. Вона свідома того, що перед нею ще багато праці, науки і що частину свого часу вона мусить присвячувати і своєму народові. Чимало завдячує вона своїм родичам, до яких ставиться з великою пошаною і вдячністю за можливість, яку вони дали їй здобути освіту ,і завжди, в кожний час готові помагати їй. А родичі справді обидвоє трудились для своєї одиначки, бо приїхавши по війні до Канади, треба було починати все від початку в необхідних щоденних потребах життя. І це дуже добре розуміє Даруся.

Радіємо й ми дотеперішніми досягненнями молодої малярки та бажаємо їй найкращих успіхів, щоб своїм талантом та своєю працьовитістю, здобула належне місце між мистцями у світі і здобула ним славу собі і своєму народові.

Н. Когуська

Французи про Марію Башкирцеву

Якою визначною постаттю була українська малярка Марія Башкирцева свідчить те, що французи у Франції відзначили її століття народин двома радіопередачами.

Франція для Марії Башкирцевої це була наче її друга батьківщина — там вона вчилась малярства, там вона виплекувала свій великий талант, там вона переживала хвилювання кохання й там вона передчасно згасла, маючи всього 24 роки життя.

Але Україну любила вона понад все. Страждала за її політичне й культурне поневолення, і як блискуча зірка засяяла вона у світі мистецтва з ім'ям української художниці. Вона була знана серед французької аристократії як ґеніяльна художниця з України.

Ось що пише про відзначення 100-річчя народин Башкирцевої Софія Наумович в „Шляху Перемоги", що виходить у Мюнхені.

„Перша радіопередача в її честь відбулася вліті минулого року й була це п'єса Андрі Батая „Ля Фален" (нічний метелик) основана на нещасній, бо безнадійній любові Марії з Бастієном-Лепажем, смертельно хворим як і вона, французьким малярем. У цій радіоп'єсі грали найкращі театральні французькі актори.

Другу радіопередачу під наголовком „Марія Башкирців" почули слухачі французького радіо в грудні минулого року. Керівник програми подав короткий життєпис Марії, підкреслюючи, що вона народилася в Україні, як донька землевласника з-під Полтави, побувала в багатьох країнах Західньої Европи, гостюючи в найкращих товариствах (в тому й на королівських дворах Італії й Еспанії), та що мабуть, передчуваючи близьку смерть, горіла бажанням слави й успіхів, щоб залишити на землі якийсь слід по собі. Цю розповідь переривали короткі сцени з життя Башкирцевої, які відограли актори в ролях самої Марії ,чи пак „Мусі", її матері, італійського графа, англійського князя і французького конта, і врешті Жулієна та „останнього її кохання" — Бастієна Лепажа.

Обидві передачі були зворушливо теплі, як і стаття у щоденнику „Фісаро" з листопада минулого року на тему: „Від Мусі до Анни Франко" у якій автор Ґермант, радить французькій молоді—замість зачитуватись в „Журналі Анни Франк", радше прочитати „Щоденник Марії Башкирцевої з „далекої України".

І так крім слави художниці, Марія Башкир-

Т. Шевченко

НАЙМИЧКА

З нагоди Шевченківського року починаємо друкувати Шевченкову повість, яка буде продовжуватись в наступних числах.

Між містом Кременчуком та містом Ромном лежить велика транспортова, або чумацька дорога — так званий Ромоданів шлях. Звідки він дістав таку назву, — вкрито туманом безвісти, чумаки ж оповідали таку билицю.

Жив у місті Крукові, що за Дніпром, проти Кременчука, багатий-пребагатий чумак Роман. Що Божого літа виряжав він дві валки возів, щонайменше з двадцять кожна, — одну на Дін по рибу, а другу до Криму по сіль. На першу Пречисту чумаки, його наймити, верталися до міста Крюкова. Частину добра скидали в його коморах, а з рештою — він уже сам вирушав з своєю валкою до міста Ромна. А йшов він такою дорогою: спершу на Хорол, так, що Золотоноша була йому праворуч, а Веселий Поділ ліворуч, потім із Хорола на Миргород, з Миргорода на Лохвицю, а з Лохвиці вже на Ромен; так от ізміркуйте самі, якого він завжди кругу накидав: це й для поштаря не абищо, а вже про чумака — нема що й казати.

От раз якось продавши в місті Ромні своє добро — що на роздріб, що на гурт — думав був він вертатись додому та спинився на часок біля корчми, — біля тієї самої карчми, що й тепер стоїть за містом Ромном під вербами на лохвицькій та зіньківській дорозі й на Ромодановому шляху. А тут уже під вербами, біля корчми, стояло, десятків зо два розпряжених чумацьких возів, а де-не-де під возами сидять собі люди добрі та горілку кружляють.

От він і спинився із своєю худобою, зняв шапку, перехрестився й, звернувшись до чумаків, промовив:

— Благословіть, панове молодці, воли попасти!

Чумаки йому відповіли:

— Бог благословить, — поле велике! — і взялися до свого діла; а він, покинувши воли в ярмах, пішов до корчми, говорячи: „Я тільки чвертку вип'ю'.

Заходить до корчми, а там шинкарочка, як на картині намальована, мов шляхтянка яка. Хоч чумак Роман і не молодий уже був, а проте йому серце заграло, дивлячись на таку кралю. Краля ця зміркувала й, усміхнувшись, питається:

— А чого вам доброго треба, господа чумаче?

(Вона таки й вміла по московському закинути).

— А ось чого мені треба, моя добродійко: кварту горілки та дві кварті меду, та й сама сядь коло мене.

— Добре, — сказала шинкарка, і всипавши йому кварту горілки, пішла з поставцем до льоху та принесла меду.

Сидить чумак Роман кінець столу, запаливши свою чумацьку люльку, а біля нього сидить молода шинкарочка та дивиться на його сиві вуса своїми голубиними оченятами. П'є чумак Роман, срібною чаркою горілку гірку хиляє, а шинкарочка молодая з золотого келиха мед солодкий п'є. Довго вони вдвох собі сиділи, пили та різні пісні співали. І на дворі вже стемніло, а вони сидять собі, п'ють та співають; вже й темна ніч на дворі: час би чумакові й у дорогу рушати, а він сидить та п'є. Уже й північ настала ,а він усе сидить та п'є, а шинкарочка знай наливає, а воли бідні в ярмах стоять. От уже й Чепіга й Волосожар за гору сховалися, і зірниця зійшла; чумак Роман ніби схаменувся, взяв шапку та люльку й вийшов з корчми, ліг на возі, вкрився свиткою й ледве промовив: „Соб, мої половії!"

Воли рушили, взяли соб та й пішли чистим полем, а не лохвицькою дорогою. Не знати, чи довго вони так ішли, і чи довго спав чумак Роман, тільки прокинувся він уже в місті Кременчуку. Слідом за ним поїхали інші чумаки, пробили широку дорогу та й назвали її Романовим шляхом, а чому його звуть Ромоданом, — цьо-

---

цева здобула велику славу серед французів за свій твір „Щоденник", який вийшов аж у 4-ох томах. Вийшов він певна річ у французькій мові. В нім відбита ціла епоха тодішнього життя серед аристократичного світу Франції та погляди на малярство, є також філософічні міркування, кохання і т. д.

Про Марію Башкирцеву писали ми в нашім журналі в минулому році, а тепер готується до виданя книжки про Марію Башкирцеву, авторкою якої є Ірена Книш, що живе у Вінніпеґу. Сподіваємось, що вневдовзі зможемо відкрити нові сторінки з життя Марії Башкирцевої, які відкриває у своїй солідній праці Ірена Книш.

го чумаки не знають.

Отакий до слова народній переказ про шлях Ромодан. Не всміхайтеся дбоpотливо, мій ласкавий читачу; я й сам мало йму віри тому переказові, але з обов'язку списувача народнього побуту, мусів згадати про ту дозвільну вигадку народню.

Ближча до правди буде, мабуть, така гадка про походження Ромоданового шляху. Чи не пробив цього шляху князь Григорій Ромодановський, що року 1686 водив військо московське під Брусяну гору, чигиринську резиденцію невгамовного гетьмана Петра Дорошенка? Це мабуть, правдоподібним буде. Але хто б не пробив того шляху, нам, правду кажучи, однаково, а зняли ми річ за нього тому, що подія, про яку оце пишу, сталася в його околицях.

А щоб ми мали повну уяву про шлях Ромодан, то ще й ось що додам. Шлях цей тим прикметний, що починаючи від Ромна аж до Кременчука — цілих 300 верстов, не наближується він ні до одного міста, ні до містечка, ні до села, ані навіть до хуторів, а йде собі чистим, рівним, зеленим полем.

Тільки де-не-де стоять край нього корчми з велечезними стодолами та глибокими криницями, що викопано їх властиво для московських хурщиків, бо наші чумаки ніколи не спиняються в корчмах; а вздовж шляху часто трапляються земляні, поросли перієм, різні на вигляд шанці — то більші, то менші. Частенько трапляються й кургани, зовсім круглі, сажнів із 50 упоперек; є більші й менші, завжди з виходами — двома, трьома й чотирьма — залежно від того, який великий курган. Люди звуть їх просто могилами. А є й такі насипи (і то найбільші), що їхньої форми не можна й окреслити: вали ці й розміром і напрямком різні бувають. Форму цих шанців попсували, мабуть пізніше, користолюбні та цікаві нащадки. Не пригадую, хто саме робив спробу добувати салітру з Орельських шанців, себто з так званої „лінії", спорудженої Петром Першим між Дніпром і Доном на березі річки Орелі, але наслідки показалися зовсім нікчемні. Може бути, що й описані мною могили обслідив якийсь охочий до салітри, такий собі Ходаковський,—не знаю, про це вже знатимуть антикварії. Треба ще додати, що всі оті так звані могили, мають свої назви: Няньки, Мордачеві, Королеві, тощо. Може останні — це шанці Карла XII, бо він колись по тих місцях вештався з своїми синьожупанними шведами..

Одначе, я зловживаю терпіння моїх ласкавих слухачів: розносився з своїм Ромоданом мов дурень з писаною торбою, наговорив, що твоя перекупка-бублейниця, а про саме діло не сказав ще й слова.

Недалеко шляху Ромодану, праворуч, як їхати з Ромна, простяглася широка прекрасна долина, оточена невисокими горбками, що на них поставали, наче на варті, столітні дуби, липи та ясені; вздовж широкої долини звивається-в'ється білою блискучою смугою річка Сула. По берегах її стоять, розпустивши свої зелені коси, старі верби й берези. Вздовж берега Сули простяглося велике село, вкрите зеленими темними садами; тільки де-не-де з густої зелені виринає біла плямочка — це біла хата з солом'яною стріхою. Такий вигляд мають малощо не всі села в Україні, коли до того ще додати більше чи менше вітряків. І як привітно мають вони своїми крилами до втомленого подорожнього, пропонуючи гостеві солодкий відпочинок у зелених запашних садках.

Сонце схилялося вже до вечірнього пругу й золотило своїм жовто-багряним світлом і без того золоті, позаставлювані копами лани благодатнього села. Широка долина вкрилася прозорим ясно фіялковим туманом, ховаючи в ньому прекрасну лінію свого обрію. Сула зайнялася матовим рум'янцем, немов та засмагліла на сонці молода жниця в час зустрічі з любим косарем своїм.

На жовтаво порпуровім матовім тлі хвилястої Сули де-не-де тяглися за рибальським човном, блискучі смужечки, — тяглися й заникали серед темно-зеленого очерету. Верби та берести ще нижче схилилися до води, мов оплакуючи день, що вмирає.

Отакої вечірньої години верталися з поля до села молоді, гарні жниці. А тому, що саме того дня скінчилися жнива, вони кожна для себе та для свячення в церкві поспілали вінки з колосків пшениці, з жита та з волошок, і заквітчані верталися надвечір із піснями до села, вибравши з-поміж себе „царицю", щоб було кому в піснях перед вести.

Перед вела, виступаючи звільна, прекрасна цариця свята. Соромливо, мов під вагою вінка, схилила вона на груди свою вродливу смугляву голову, вкриту золотистим вінком і чорною розплетеною косою; в руках у неї був серп і невеликий змоток жита, перев'язаний зеленою берізкою, — справжня Церера!

За нею йшли дівчата й на честь її співали свої журливі пісні; за дівчатами йшли молоді

косарі з косами (вони на Сулі отаву косили) й повагом голос за ними вели.

І всю оту картину освітлювало розпалене сонце, що вже сідало. Чарівна, зворушлива картина! А підійдіть ви до тієї картини ближче, вдивіться уважніше, й ви побачите на її ясному, рожевому тлі такі плями, що мимохіть відвернетесь і на журливі мелодійні пісні отих вродливих жниць гірко всміхнетесь та затулите собі вуха.

Живуча й невсипуща натура людська. З ранку до вечора на сонці — ані трохи холодку; з рання до вечора жне, зігнувшись, сердешна жниця, і що ж? Настав вечір, іде вона собі додому співаючи, а вдома — тілько повечеряла, — знову або на вулиці або в садку, знову співає й співає безупину до світу; почне на світ займатися, вона знову за серпа та в поле й знову цілісінький день на сонці жне, не розгинаючи спини, — наче все гаразд.

Гей, ви агрономи-філантропи! Вигадайте замість серпа, якусь іншу машину, — ви тим зробите величезну послугу людям, засудженим на тяжку працю для людства.

Гуртки косарів та жниць із своєю прекрасною царицею поволі наближались до села, відбиваючись у ясних водах Сули. Назустріч їм вибігали діти й повиходили матері з немовлятами, вітаючи дорослих дітей своїх із щасливим закінченням озимих жнив, а мати прекрасної цариці, із сльозами в очах, дякувала дівчатам за честь, що припала її дочці, й прохала всіх до своєї хати на вечерю.

Ввійшовши до села, дівчата промовисто переглянулись, а молоді косарі нахмурили чорні брови свої. Що за знак? А ось що: дівчата і хлопці помітили біля деяких воріт віхи.

Що їм за діло до тих віх? — скажете ви. — Ой, велике їм діло до тих зловісних маяків. Бо коли ви, вїхавши до українського села, побачите біля воріт на високій тичці кілька солом'яних китиць, то це означає, що на селі квартирує не піше військо, а кіннота. Віхи означають стайню, а число солом'яних китиць — число коней у стайні. До села, що про нього мова, прийшли ще тільки квартиріери, повизначали квартири на стайні та понастромлювали віхи.

Не в одного чорнобривого косаря затремтіло серце, коли він угледів оті зловісні віхи! Не один з них пригадав жахливі, трагічні оповідання про безталаних покриток! А жниці? О, мої рідні жниці,—ніякі драми криваві вас не навчать! Новина — це ваш проклятий ідол, що перед ним ви кладете все, часто честь, а за нею й життя своє безталанне!

Поклоном і честю зустрів жниці сивоусий Улас, батько гарної Лукії, і просив їх ласкаво завітати до його обійстя й повечеряти, чим Бог послав.

Жниці з піснями ввійшли до двору, а на дворі, на зеленому шпориші, була вже розстелена велика біла скатертина, а цариця свята, знявши з голови тяжкий золотий вінок, обернула сяк-так навкруг голови свої розкішні чорні коси й, засукавши широкі рукава своєї сорочки, взяла від матері карафу з горілкою та почала частувати своїх подруг.

Під час вечері батько й мати Лукіїні сиділи на присьбі та милувались своєю єдиною донькою-красунею. Дивилися вони на свою Лукію, і серце їм билося життям, повним щастя вщерть. А вона, як привітна господиня та послушлива робітниця, частує своїх подруг із цілою принадністю наївної простоти.

Після вечері дівчата, помолившись Богу, подякували господареві й господині та своїй молодій подрузі за вечерю, взяли вінки й повагом вийшли на вулицю. А на вулиці попідтинню та під вербами дожидали їх чорнобриві косарі.

— Іди й ти, моя доненько, на вулицю, поспівати з дівчатами.

— Не хочеться мені, моя мамо!

— Чому ж не хочеться, моє серденько? Може ти втомилась, то ляж, засни.

— Ляжу, мамо!

— Постривай же, я тобі постіль постелю. І мати послала постелю своїй доньці та, перехрестивши, поклала її спати.

Втомлена денною працею й вечірнім щастям, Лукія поворочалася трохи на постелі та й заснула.

А потомлені подруги її цілу ніч простояли з своїми чорнобривими косарями під вербами та під калинами, виспівуючи:

„Вийди Грицю, на вулицю
І ти, Коваленку,
Постоїмо під вербою
Вкупочці тихенько".

Якби були другого дня не прийшли до села улани, то вся оця історія могла б і закінчитися самою ідилією; але як тільки вони прийшли, так зараз і зав'язали драму. Тому й прошу моїх слухачів пропустити повз уха принаймні рік та звернути свою ласкаву увагу на картину ось якого змісту.

Верстов із п'ять, а може й більше, ліворуч Ромодану (знов таки як їхати з Ромна), саме проти описаного мною села, лежить полога, широка долина, — така широка й довга, що й край її в тумані гине; а влітку, за тихих палких днів, то й марево трапляється, мов у безлюдних, неродючих, безводних степах киргизьких. Всю оту долину, наче змережану різнобарвними ланами, покривають темні могили, що своєю формою й розміром нагадують могили між Києвом та Васильковим на Білокняжому полі. Кажу це тому, що з Києва до Одеси більше проїхало людей, що цікавляться рідною старовиною, ніж з Ромна на Кременчук. Ромодановим шляхом, як відомо, йдуть самі чумаки, а чумак людина проста, — яке йому діло до яких хоч могил? Він хіба тільки сам себе спитає: „Чиїм трупом вас начинено?", дивлячись задумливо на ті темні могили, однозвучно, монотонно заспіває...

Так от на тій рівнині, серед похмурих могил та різнобарвних ланів, зеленіє невеличкий гай, мов оазис у пустині аравійській, — це хутір багатого козака Якима Гирла.

Підійдемо ж ближче до цього хутора та гляньмо на його природню красу та на життя його господаря. Ця подорож тимбільше нам стане у пригоді, що на тому самітньому хуторі продвожиться драма, що її тут подано читачеві.

Цілий хутір із садом та гаєм займає не більше п'яти квадратових верств і окопаний він глибоким та широким ровом, а рів навкруги хутору обсаджений аґрестом. Ворота не дощані, як буває по московських заїздах, а звичайні, прості; по боках — масивні дубові стовпи та по кілька гостроколів, а в глухому кінці воріт — стара широка й розлога верба немов закриває собою благодатний хутір від лихого ока.

Ввійшовши на хуторне подвір'я, ви побачите праворуч велику клуню, обставлену півскиртами всякого збіжжя, ліворуч від воріт — загороди з повітками для різної худоби, а недалеко за клунею, під старими берестами дві дубові комори й возовню; проти комор льох із залізними дверима, а в самому кінці двору біліє під липами хата, пошита сніпками на польський лад. За хатою йде вже сад з різними породами яблунь, груш, слив, вишень, черешень і навіть три старі дерева — волоські горіхи, вивезені з Криму ще дідом Якима Гирла; серед саду колодязь із колесом та дашком, а за садком, у гаю, на невеличкій поляні, пасіка з курінем із омшаником, а далі вже дуби, липи, берези й усяка інша деревина до самого рову. Вже за ровом був невеличкий ставок, біля нього город, оточений неглибоким ровом і обсаджений кукурудзою та соняшниками, а трохи далі, в полі, — баштани.

Отакий-то благородний хутір був у старого козака Якима Гирла.

А якого добра повно в його дубових коморах, в льоху — то й не перекажеш! А чумаки його? Де тільки по світу вони не ходять: і в Криму, й на Дону, і в Одесі, а про Київ уже нема що й казати.

Раз узявся був Гирло доставити цукровий пісок аж до Москви ,та Москва не любить із нашим братом „хахлом" жартувати, — так що він ледве з однією парою волів додому вернувся; з того часу, коли хто ненароком скаже слово про Москву, то він того просто з хати виганяє, а коли де в гостях почує таке слово, то надіне шапку і, не прощаючись із господарем, їде додому на хутір. Яким Гирло, як видно, був чоловік неабиякий: не всякому давав собі на п'яти ступати.

Було це в серпні. В неділю, десь біля полудня, Яким Гирло вийшов з хати та й сів на призьбі. Він був уже не молодий, але свіжий і здоровий; вуса й чуб були не те що сиві, а сірі; сорочка на ньому чиста, біла; штани теж білі; чоботи на ньому добрі, юхтові; раз поглянеш на нього, то вже скажеш, що це людина заможна, — в обличчі вже щось таки єсть.

Незабаром за ним вийшла й дружина його Марта, — жінка літ із сорок віку, а може й старша — чисто й гарно вдягнена, в жовтих юхтових чоботях, у плахті та в шовковій червоній юпці; — навіть і старій жінці все те було б до лиця.

Винесла Марта ослінчик, килимком застелений, і поставила його перед чоловіком, а потому уже принесла миску з варениками й тарілку з сметаною; все це поставила мов на столі на ослінчику перед чоловіком і сама біля нього сіла.

— Нумо полуднувати, Якиме! — сказала вона чоловікові.

Яким перехрестившись сказав:

— Як полуднувати, то й полуднувати! Господи, благослови!

З тими словами розправив свої сірі вуса й узяв вареника.

Після варенників Марта винесла миску сливок і жовту запашну диню, — покоштували слив та трохи й дині. Пополуднувавши, Марта

все прибрала й знову сіла на призьбі біля свого чоловіка. Довго вони ще сиділи так мовчки, аж Марта заговорила:

— Щось довго не видно наших чумаків із рибою.

— Та таки довго не видно.

І Яким замовк, йому наче б то не хотілося далі розмовляти, та й взагалі не був він говіркий.

Трохи згодом Марта знову озвалася:

— Я все, Якиме, думаю: кому то ми по собі добро своє залишимо? Не дав Бог нам із тобою ні дочки, ні сина, — так одинокими й помремо.

— Так що ж, що помремо. Люди добрі поховають та й добро споживуть.

— Авже ж споживуть: ніде воно не дінеться ,а все ж краще якби була своя рідна дитина.

— Та де ж її взяти, коли Господь прогнівався за гріхи наші?

— Так, — прогнівили ми Господа милосердного, не потішив Він старости нашої ледачої. Так і в домовину ляжемо, а нікому буде за нами щиро поплакати, нікому буде й душі наші грішні пом'янути.

— Знаєш, Якиме, що? Поїду я завтра до Буртів та відвезу панотцеві Миколі на сорокоуст і за твою, і за свою душу, — нехай відправить як помремо.

— Завжди ти наговориш такого, що й не слухав би тебе! Ну, скажи ж таки, розумна ти голово, хто ж живий за свою душу сорокоусти править?

— Ні, Якиме, не за живу душу, а за упокійну; маю це на думці зробити, щоб потім нам без помину не зостатися.

— Бог милостивий, не зостанешся. А я от про що думаю: щось наша челядь із села довго не вертається.

— Цить, цить, Якиме! Чуєш. О, ще раз!

— Що там ще раз.

— Чуєш... дитина плаче...

— Еге ж, за воротями.

— Ходім, Якиме, подивімось!

— Ходімо.

І жваво, хоч і не на їх літа, схопилися вони з призьби і пішли до воріт.

І не перекажеш того, як стара Марта та Яким зраділи, побачивши під перелазом загорнену в сіру свитку дитину, з голівкою, прикритою зеленим широким лопухом.

— Якиме! — тільки й спромоглася сказати стара Марта, сплеснувши руками.

А старий Яким, скинувши бриля, молився Богу.

— Якиме, — сказала Марта, взявши дитину на руки, — глянь, яке здорове та хороше.

Яким узяв дитину на руки та й каже:

—Ходім до хати, — воно сердешне голодне!

І вони пішли до хати з своїм дорогим скарбом...

У хаті Яким обережно поклав дитину на стіл, дістав з полиці Псалтир (він був грамотний), тричі перехрестився й прочитав псалом „Живий в помощі Вишнього". Потім узяв дитину на руки і, передаючи її Марті сказав:

— „Паче ока бережи її".

Марта перехрестившись, прийняла дитину й поклала її на подушку.

— Подивись за нею, Якиме, поки я молоко принесу.

Принісши молока, Марта заходилася годувати дитину, а Яким вийшов на двір, знайшов у повітці ночви й почав ладнати до них вервечки. За пів години, на диво Марті, приніс він у хату готову колиску. Решта дня минула їм непомітно. Над вечір, коли дитина заснула в своїй колисці, Марта, забувши, що це неділя, дістала з бодні тонкого полотна й заходилася кроїти маленькі сорочечки.

А челядь, вернувшись із села, оповідала, що на могилі бачили якусь молодицю; спершу вона співала якусь пісню, а потім заплакала.

„А коли ми перехрестилися ,так вона щезла; мабуть то була нечиста сила й запалася в могилу", — так скінчила оповідати Марина, дівка небоязька.

Другого дня ще до схід сонця, Яким запряг до брички пару добрих коней, помостив бричку сіном, застелив килимом і поїхав до села Буртів за панотцем Нилом.

Їдучи повз могилу, він помітив у ранішньому тумані на могилі молодицю. Стояла вона лицем до Якимового хутора. Він глянув на неї, спинив коні й голосно гукнув.

— Добридень, молодице!

— Спасибі.

— Що ти тут робиш, молодице?

— Вчора корову згубила так оце сьогодні дивлюся, чи не пасеться де.

— Ну, добре бувай здорова!

Яким сіпнув віжками й добрі коні понесли його через поле.

(Далі буде)

Протпр. Ф. Кульчинський

ПРО РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

(Докінчення з попереднього числа)

Належне релігійно-моральне виховання можуть дати дітям тільки такі батьки, що самі мають в серці своїм Бога, є релігійні й моральні, бо "з порожнього нічого не наливається", говориться в одній нашій приказці.

Найбільше залежить від того, чи батьки можуть давати приклад побожного християнського життя.

Добрий приклад батьків найбільше впливає на все життя дітей. Великі люди не були б великими, як щоб не мали добрих батьків.

Моральне життя, розумна поведінка батьків витискає на душі дитини незатерті сліди.

Ніхто не защепить в душу дитини релігійного життя, любови до правди, поняття справедливости, духа любови, одушевлення для добра, коли дитина в ранні роки проживає в домі своїх батьків, що самі ніколи не моляться, не виявляють християнських чеснот, не живуть в згоді з собою, не вміють панувати над своїми пристрастями, а свій дім роблять справжнім пеклом. . .

„Батьки й матері, — звертається з закликом Митр. Іоан, — не забувайте, ваш дім, характер родинного життя в нім, все, що в домі відбувається, все це ложить печать на дітей. Ваша родина — джерело їх життя. Враження радісні й сумні, отримані в дитинстві, лишаються на ціле життя. Не лише враження. В родині у дитини складаються перші пристосування до життя, перші призвичаєння, нахили. Чи буде мати дитина поняття чести, обов'язок правдивости, призвичаєння привітности, почування доброзичливости, чи виросте з неї добрий член суспільства, це в великій мірі залежить не від школи, не від пізніших років, а від перших років дитини в її родині. Хитрість, підступність, брехливість, крадіж, заздрість, нестримний гнів, засада не забувати зла і довго його в собі хоронити — це все поволі і непомітно дитина дістає в родині, дістає з загального укладу життя її батьків. Це треба пам'ятати".

Батьки з природи мають любов до дітей і їхнім бажанням є, щоб їхні діти були добрі, чемні, шанували своїх родичів, старших. Коли ж батькам дійсно залежить на тім, щоб їхні діти виростали на побожних і добрих християн, добрих синів і дочок своєї Церкви й свого Народу — обов'язком батьків є кинути в серця насіння святої віри, батьки перші скажуть їм про Бога, про Його любов до людини й наші обов'язки по відношенню до Нього, вони перші повинні впоювати своїм дітям, що то є гріх, т. є, що й чого не можемо чинити, щоб не прогнівити Бога й що нелюбе людям. Вже в найменші свої роки діти повинні знати, що то значить "н е м о ж н а", "не повинна", "гріх". Обов'язком батьків є дбати, щоб їхні діти з найменших років зазнайомлювались із основами своєї віри, навчати і давати їм живий приклад, щоб вони молилися, показувати своїм дітям дорогу до церкви, вчити їх шанувати всі Божі і церковні закони.

Дуже важним виховальним чинником є, щоб діти, ще зовсім маленькі, навчались молитов, призвичаювались до молитви ранньої й вечірньої перед сном, ходили до церкви й брали участь у Богослуженнях разом із батьками.

Владика Митрополит Іоан про конечну потребу приводити дітей до церкви так навчає: "Приводімо дітей наших до храму Божого. Даймо їх невинним сердечкам відчути, хоч і не зрозуміти вповні святість Божої приявности, перейнятися чистими настроями молитовного нашого стояння перед Богом. Не все вони зрозуміють, але багато відчувають. Зрозуміння прийде потім. Головне є дати дітям святість відчуття. Це відчуття само пізніше приведе їх до потреби, до охоти де-що зрозуміти, де-чому у вірі навчитися. Приводіть до храму Божого дітей. Вони полюблять ці перші враження чогось святого, чистого, особливого, не того, що вони бачать дома чи на вулиці. Вони це полюблять і тим легче пізніш прийдуть до потрібного навчання у вірі, до потрібних зрозумінь" .

З власної практики знаємо, яке то велике й добре діло чинять ті батьки, що призвичаюють дітей вчащати на Богослуження до Церкви — в цю "школу благочестія" за наукою Св. Отців. Пізніше діти, ставши вже дорослими, відчувають потребу відвідувати Храм Божий — з замилуванням це роблять. Натомість ті діти, що не знали дороги до Церкви змалечку, коли виростають, вони байдужі до церкви, навіть, як випадково і попадуть на Богослуження, вони не можуть зрозуміти "Святости Божої приявности", перейнятись молитовним настроєм, для них тут у церкві таке все чуже. . .

Обов'язком батьків є також пильнувати,

щоб діти вже змалечку виконували приписи церковні — приходили до Св. Сповіді, ставали до Св. Причастя, плекали в серцях дітей замилування й любов до наших церковно-народніх звичаїв, щоб діти могли відчувати ввесь чар наших традицій, зв'язаних зі Святами Різдвяними, Великодніми, Зеленими, щоб Святий Вечір, освячення води на Йордань, Свячення пасок, овочів на Спаса — були й для дітей такими близькими, як і нам і нашим батькам.

"Родина — батько й мати — то святиня, пише Архиєпископ Михаїл. Де тверда родина, там морально твердий і міцний народ. Родина то — грядка, на якій плекаються найкращі істоти людства, а в першу чергу мати".

Дійсно так. Матері в родині припадає найголовніша роля в релігійно моральнім вихованні дітей й на ній найбільша відповідальність. Мати перша розбуджує віру в малечому серцю й така віра глибоко закорінена збереже дитину, яка пізніше може бути наражена на всі удари життєві в широкому світі.

Корисно нам буде послухати авторитетних голосів про ролю матері в релігійно-моральнім вихованні дитини.

Св. Іван Золотоуст так повчав: Мати, народжуючи дитину, перше дає для світу дитину, а потім вона повинна в ній же дати ангела", т. є, — виховувати дітей в чистоті духовній, в страсі Божому, — давати їй релігійно-моральне виховання.

Державний американський муж Джан Рандолер так про себе оповідає: "Я був би безбожником, коли б у моїй свідомості не збереглися з дитячих літ спогади про мою покійну матір. Я все пригадую, як вона брала мене за руку, казала ставати на коліна та казала за собою повторювати: Отче наш, що єси на небі!". . .

Щось подібне пише і відомий німецький письменник філософ Сайлер, а власне: "Дякую Тобі, люба Матусю. Я назавжди останусь Твоїм довжником! Як часто згадую я Тебе, Твій погляд, Твої рухи, терпіння, Твою мовчазливість, Твою працю і Твої тихі й щирі молитви!. . . Все це вже в ранній молодості зродило в моєму серцю несхитну віру. Її не потрапили знищити в мені жадні сумніви, жадні бурі пристрастей, жаден гріх. Живою в мене осталася ця віра в життя вічне, хоч Ти, Матусю, вже сорок років тому відійша до вічности!". . .

Така відповідальна роля матері у вихованню дитини. Вона, Мати, властиво творить родинне вогнище й правдиву християнську атмосферу, оцю "домашню церкву", вона засіває зерно христової віри в серцях своїх дітей, впоює в непорочні їхні душі любов до Бога й всього святого. Вона перша навчає діток молитись і рідною мовою проказувати "Божю", склавши ручки, вона перша принесе дитину до Св. Причастя, а потім і приведе до Св. Сповіді. . .

Батькам, родинам у релігійно-моральнім вихованні дітей допоможе Церква, організовуючи вже для найменших дітей при церквах навчання релігії, не так властиво навчання, як виховання, бо те, що священик чи допомічні йому сили дають чи то в недільних чи парафіяльних школах, — це, коли йде мова про дітей дошкільного чи шкільного віку, — перших кляс народніх шкіл — це майже те саме, що мають давати дітям батьки — під поглядом релігійно-морального виховання. На жаль, батьки дуже часто не хочуть користати з тої помочі, яку вони можуть мати від парафіяльної чи недільної школи.

Сумне явище на тлі нашого життя у нас в Америці ще й таке, що багато батьків, а за ними і дітей вважають, що як дитина приступила до першої Сповіді, то вже з тим має кінчатися наука релігії й тому наша й не наша сучасна молодь, молодші покоління посідають так мало знань з релігії — не знають навіть загальноуживаних молитов, нічого зі всього того, на підставі чого витворюється релігійно-моральний світогляд. . .

Діти, молодь — це радість батьків, надія народу держави, оздоба Церкви — це майбутнє людство. Але це все осягається тільки через релігійно-моральне виховання дітей; його вимагають й воно необхідне, аби з дітей і молоді була користь Церкві, Народові, Державі; завдяки йому осягається щастя і радість у родині. Релігійне виховання є основою національного виховання.

Маймо найбільше зрозуміння до проблеми релігійно-морального виховання наших дітей і молоді. Ніколи не забуваймо про золоті слова в "заповіті" Василя Загоровського про виховання дітей, що їх наведено на початку цієї статті — "Щоб діти в Божому страху доростали своїх літ, навчилися добрих звичаїв, не помітували своїм українським письмом і мовою, українськими словами й обичаями чесними українськими, а найбільше с в о є ю В і р о ю, до якої їх Бог призвав і в ній сотворив їх для цього світу, щоб ніколи не опускали аж до смерти свої набоженства в Церквах наших, щоб завжди молилися Богу, Спасителю нашому, кожного ближнього як самого себе любили".

Коли я вперше почула ім'я Тараса Шевченка

Клоню голову у стіп поета Тараса Шевченка, а кілька слів присв'ячую для його слави. Яке є його ім'я велике, що зрушило мою ще дитячу душу думати над ним.

Коли мені кінчався шостий рік життя, у нас у селі Свидові зав'язалася Читальня „Просвіти". Але приміщення ще не мали, і відбувались сходини по хатах зимою, та найбільше у нас, бо батько мій умів читати, і молодший брат Федір, все читали, а решта слухали. Сходилися у ті зимові вечорі до нас до хати і читали книжки, а жінки пряли куделі. Так переговорювали те, що прочитали.

Та одного вечора тато мої десь роздобули книжку про Тараса Шевченка, що на верхній обкладинці Тарас пасе вівці і малює. І над тим усім прочитаним у цей вечір обговорювали, яка то була здібна дитина, що виказувалася ще змалку.

А нас, як ведеться в хатах, щоб діти не докучали в час читання, позаганяла мати на піч, бо деж їх у зимі подіти, а ще хата мала! У моєї мами слово було святе, не так як тепер, що дітей мама має слухати.

Та вони там читають про отого Тараса, а я з печі зазираю, щоб хоч побачити його, чим він відрізняється від тих хлопців, що у нашім селі. І думаю, що і ті всі не можуть бути такі самі, а може він і на вигляд інакший. Так мене думка зібрала, і жаль, що він був такий добрий і його замучили. І так вже пильнувала де вони ту книжку положать, щоб я хоч побачила його, чим він інший від наших. Вони закінчили той вечір читання, а я іно гляджу де вони ту книжку положать. Та тато зібрали всі ті книжки, дали мамі і кажуть:

— Заховай їх так добре, щоб де діти не винесли, бо треба їх віддати.

А я кажу мамі: „дайте мені оту книжку з тим Тарасом. А мати каже:

— Іди спати, що ти там розумієш!

А я думаю — та нехай я таки його побачу. Добре, що вона в нас! Мене і спання не бралося, чекаю дня. Рано мати пішла по воду, а я чим скорше до скрині. Відчинила віко, дала меншій сестрі тримати, а сама стала на стільчик, щоб дістати з дна ту книжку. Та стільчик звернувся з-під моїх ніг, а я коміть головою і з ногами впала у скриню. А сестра з того ляку впустила віко, а воно замкнулося на замок. Я у скрині не година піднести віка, а вона ще мала, не знає як його відчинити. Я у скрині душуся, але якось руками калатаю в скриню. Та щастя, що мати з водою прийшла. Сестра вказала де я, а мати витягнула мене напів живу. Мама сварить і плаче. Відтрусила мене і питає, як то я там залізла. Я оповіла, й кажу:

— Таки дайте мені оту книжку з тим Тарасом.

Дала мама мені ту книжку, я почала вдивлятися в нього, і наче не я стала. Наче він і сам до мене говорить, і наче я якась стара стала. Сама я на якійсь пущі, а він наче живий, і живими очима дивиться на мене.

Тепер якраз кінчається 61 рік, як то було мені з тією книжкою. Ще хвилина, й я була б загинула. Пишу про цю пригоду, яка розбудила мій ум до життя Осталася мені ця пригода спогадами на ціле моє життя.

В. Гереґа
Гаєс, Саск.

Шевченко на засланні
(Малюнок К. М. Устіяновича, що знаходиться у Львівському державному музеї українського мистецтва).

Our English Section

Olenka Negrych

THE PROPHET OF UKRAINE

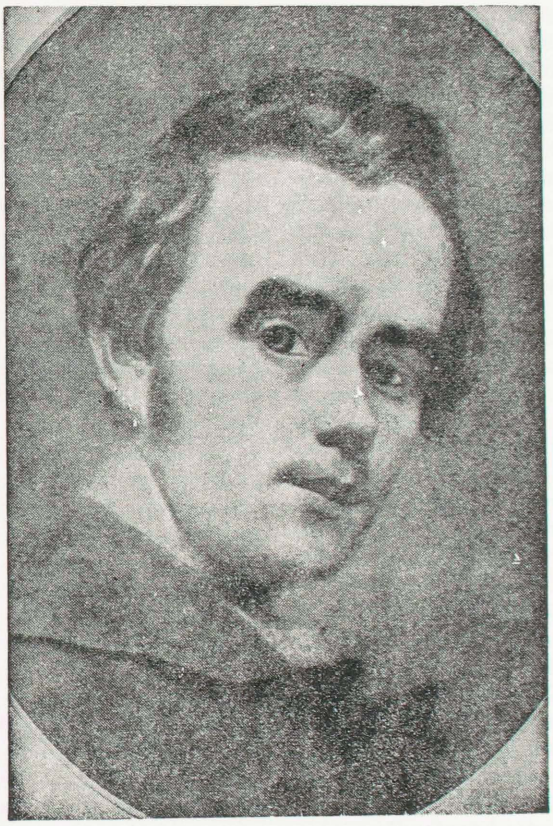

Taras Shevchenko, autoportrait

March 10, 1961, marks exactly 100 years since the death of Ukraine's greatest poet, and one of the world's greatest advocates of freedom, Taras Shevchenko. 1961 has become "Shevchenko's Year" to the Ukrainians. To commemorate this event, the Ukrainians in Canada, organized by the Ukrainian Canadian Committee, are erecting his statue on the grounds of Manitoba's Legislative Building in Winnipeg. The unveiling of this statue in July 1961, will be a memorable occasion. Likewise, the Ukrainians in the United States of America are planning to erect a statue of Shevchenko in Washington. It is hoped that these statues will not only be a tribute to the poet, but also to freedom, which he held so dear.

* * *

One hundred years have passed since Taras Shevchenko wrote his last word and drew his last breath. One hundred years have passed since we bid him our last farewell and buried him on the hill beside his beloved Dnieper, so that he may hear the rolling music of the "roaring river."

The hundred intervening years did not dim his memory amongst us. Instead, they have had the opposite effect — as years always do with objects of infinite importance, beauty, and value. Each year made Shevchenko more meaningful, more powerful. Each year lit another candle of immortality to him.

Inspite of untiring Czarist efforts to minimize, and finally to hurl him into forgetfulness, his prophetic "Kobzar" made these attempts

helpless and futile. Each year brought new interest in him. This greatness incited the appearance of numerous books and articles. One half of these condemned him as the poet who wasted his talents by writing in the "dialect of the serfs," while the other half eulogized him as the Kobzar, the Father of Ukraine.

After several decades, the group which took the positive attitude won this symbolic battle. The group holding the negative attitude, the Russians, had to admit openly that Ukrainian was a language in its own right and not a Russian dialect. Soon Ukraine gained her independence, proving the existence of a people and their nation. And Shevchenko became their undisputed poet.

The distance in years not only reaffirmed his greatness, but analyzed it. The Kobzar, like only a few other truly inspired books of prophetic literature, became the source of original ideas. Its infinite subject matter and various interpretations of it have made the Kobzar a favourite source of quotations for supporting numerous points of view. Because of the poet's rich capacity to see problems from many angles, because of his interest in life ranging from individual to universal levels, because of his poetic genius, it is very difficult, if not impossible, to assign him to a definite, clear-cut category.

To the religious he is the source of religious inspiration. He is the Ukrainian Bible, singing praises to God and expressing profound belief in God's power, goodness, and fairness.

To others, Shevchenko is a poet who preached universal ideals of justice, liberty and freedom. To them he is a poet who stood up for the rights of humanity suffering in the cruel hands of despotic rulers.

To the Ukrainians he is their greatest poet. A poet who, as no one else has before or since, described the rich beauty of their native land. And as no one else, he expressed his profound love for this land. If love could be taught, then the Kobzar should be one of the world's best textbooks on love of one's native country. To the Ukrainians the Kobzar describes their famous past and Shevchenko's woeful times. To them the Kobzar is the embodiment of the Ukrainian soul.

Shevchenko, in his greatness, stood unbowed before the autocratic Russian Czar. And Shevchenko, in his greatness, stands unbowed before the blood-thirstiest, cruelist enemies that the Ukrainians ever had to contend with, the communists. They had to kill 10 million Ukrainians to control their homeland, but they dare not kill Shevchenko's memory. Instead, in their cunning way, they made a communist out of him. They made him, who cursed even the idea of friendship with the Russians, a Russophile." ...with unquenched hatred he hated the Ukrainian liberal landowners, nationalists, who during his life, attempted to tear him from the chief representatives of the Russian people." The writer of this quotation overlooks the fact that most of the landowners were Russians who suppressed the Ukrainian people, and that Shevchenko consistently speaks of dangers resulting from associating with the Russians. On the other hand, he pleads with his countrymen to "Embrace one another." Even Shevchenko's infinite variety of ideas does not support the communist claims. But this does prove, however, that before the enemy could kill the memory of Shevchenko, it would have to annihilate the Ukrainian people, which is an impossible task.

Perhaps nothing else makes us so acutely conscious of Shevchenko's position, his real meaning in Ukrainian life, than the communist treatment of him. It suggests that Shevchenko, only one hundred years after his death, has become synonymous with his people.

We prove the above each year, when we commemorate his birth and death, although very few are conscious of it. We will prove it again this year when we commemorate the 100th anniversary of his death. At this time we will feel no barriers dividing us—be they religious, political, or personal. We will all feel a common understanding, a purpose, a common undisputed unity, which is the binding power of Taras Shevchenko.

At this moment of complete Ukrainian unity we will all hear his voice—his eternal Kobzar. He will speak of love amongst men, of beauty and goodness and of noble ideals in life. He will also speak of courage, of rising against the tyrant, of breaking his chains, and of sprinkling our liberty with the tyrant's blood. Inciting us to fight for freedom he will ensure us that justice, truth and liberty are on our side. And when we have won our liberty, he will ask very little of us. He will want to see love amongst us and hear us speaking of him and his teaching in a kind, quiet way.

Very little remains to be said before we give him a title which he deserves, and undoubtedly is. Except, to mention that he was born at a time

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

I.

ORGANIZATION AND OBJECTIVES

Ukrainian Women's Association of Canada came into being in December, 1926, in Saskatoon, at a meeting called especially for its formation.

Though history records that the first Ukrainian immigrants, Ivan Pilipiw and Wasyl Eleniak, came to this country in 1891, followed by countless others yet it took some thirty-five years before the womenfolk felt ready to get organized. During this lapse of time the Ukrainians struggled hard to get themselves established in the new country.

Relieved to have escaped the tyranny experienced under enemy domination, the Ukrainians in Canada, made rapid progress under democratic rule. This was accomplished by utilizing their energies to the fullest, which were heavily spiced with perseverance. Their greatest setbacks were, perhaps, the limited economic means with which they had to start, and secondly, their ignorance of the English language. Year by year conditions improved. In 1910 the Ukrainian press came into being, which served as a medium of expression. Then the Institutes, Mohyla, and Hrushewsky, were organized, which provided additional opportunites for Ukrainian Youth to acquire higher education. In 1918 we see the birth of the Ukrainian Greek Orthodox Church in Canada. Eight years later, the first Ukrainian women's organization was formed, "Ukrainian Women's Association of Canada". Clubs which pioneered its formation were from: Saskatoon, Regina, Meacham, Whitkow, Goodeve, Vonda, all of Saskatchewan, and Cappon, Alberta.

Objectives of this Association were: to preserve and promote the religious, national, and cultural traditional values of Ukrainian ancestry; instil Ukrainian spirit in the hearts of native youth, so that they would be proud to follow the footsteps of their forefathers; give both moral and financial support to all Ukrainian institutions which promote advancement in any field of life of same; and lastly, to encourage Ukrainian women to better themselves by raising their standards educationally, socially, politically, etc., so that they could take their rightful place as Canadian citizens in furthering the constructive development of the country they live in.

As a result, today, after thirty-three years of service, the Association has flourished tremendously. Its initial organizers deserve high commendation for their foresight and wisdom. Presently, the organization is one of the federated associations of the Ukrainian Self-Reliance League. It functions on a national level in six provinces with provincial executives and approximately 130 locals, united by a central executive.

Its objectives still hold true to the initial ones, even though conditions have changed with the times. However, the program has been greatly extended.

Canadians of Ukrainian origin, through their organized activities, have achieved a respected position in Canadian society. Being Canadians of Ukrainian ancestry has not lessened their love and willingness to shoulder responsibilities towards Canada, but has filled their hearts with Canadian patriotism to its fullest sense of the word, for responsibilities and privileges travel hand in hand.

Former governor-general of Canada, Lord Tweedsmuir, while speaking at Fraserwood, Manitoba, said, "You will all be better Canadians for being also good Ukrainians". This quotation often serves as a motto for the Ukrainian people.

Canada, a cosmopolitan nation, constituted

---

when Ukraine was just a memory in the hearts of grandfathers, that he was born a serf and shared this fate with his people. Miraculously, he gained freedom, became educated, and was courted by the Russian aristocracy. He could not forget his plundered country, his suffering countrymen, and risking his very life, he penned poems in their defence. He gave up personal comfort for ten years of bitter exile and premature death in order to save the Ukrainian nation from death. Out of his suffering his Kobzar was born, which became the Ukrainian leading star to freedom. And through his Kobzar, his soul united with his countrymen, with all those "dead, living, and unborn, living in Ukraine and elsewhere." He became not only their poet and teacher, but also their prophet.

We have reached this conclusion one hundred years after his death, for we are certain that all our achievements as a people stem from his teaching. On this solemn occasion, we all hope that his greatest dream, the freedom of Ukraine, will soon become a reality.

КАМПАНІЯ-КОНТЕСТ ЗА НОВИМИ ПЕРЕДПЛАТНИКАМИ „ПРОМІНЬ“

ЕДМОНТОН ВЕДЕ ПЕРЕД — А ЯК У ВАС?

Кампанія за новими передплатниками „Промінь" — це тримісячний проєкт Союзу Українок Канади — проєкт, який повинен бути виконаний відділами і членством на місцях.

Для успішного виконання цього проєкту центральна управа Союзу Українок Канади в Едмонтоні поручила провінціяльним екзекутивам, кожній у своїй провінції зайнятися працею кампанії через свої відділи і членство. Кожна провінціяльна екзекутива у своїй провінції зможе на своїм річнім з'їзді відзначити відділ і особи, які працювали і виконували, чи перевиконали свою квоту.

І так почали вже працю провінціяльні екзекутиви в провінціях: Альберті, Британіш Колумбії, Саскачевані, Манітобі і Східній Канаді.

Треба відмітити, що інтенсивну працю в кампанії вже виявила провінціяльна екзекутива в Альберті. До праці відразу приступив Едмонтон. Хоч Едмонтон від початків існування журнала мав велике число передплатників, то помимо того, членство відділу при Катедрі Св. Івана негайно приступило до праці.

Коли б хто думав, що в Едмонтоні членки вільні від обов'язків громадських або тому, що товариство велике числом свого членства, той би дуже помилився. Крім великої роботи при громаді, що її виконують членки відділу, знаходиться там центральна управа Союзу Українок Канади, провінціяльна екзекутива на Альберту, філія Музею Союзу Українок; є там і рідна школа під опікою товариства і як також і дитячий садочок і молодший СУМК і недільна школа та інше: А факт, що Едмонтон у кампанії виказує посилену працю. Для кампанії „Промінь" посвятили себе дві членки з комітету — пані Марія Гавриш і пані Емма Верхомин, виказ їх здобутків у загальному виказі, є й інші.

А як у вас? Віримо, що кожний відділ в провінціях: Британіш Колумбії, Альберті, Саскачевані, Манітобі і Східній Канаді негайно приступить до праці і тим самим дасть доказ, що справа журнала для них є важливою і пильною справою.

Ось поруч Едмонтону поставмо зараз відділ у Британіш Колумбії — Вернон, відділ невеликий числом своїх членок і пані М. Т. Михайлюк надіслала вже звідти 5 нових передплат.

Понижче подаємо виказ осіб, що працюють у кампанії. Кожне нове ім'я, кожна здобута нова передплата — це здобуток. Тому кличемо відділи Союзу негайно приступити до праці в кампанії і скінчити її до призначеного часу.

Стараємось дати всім новим передплатникам журнал від ч. 1-го цього року, а для того треба знати, скільки чисел друкувати.

Нагороди в кампанії відділам, чи особам будуть приділені по справедливості, бо кожна місцевість має визначену квоту і буде залежати, чи відділ виконає свою квоту, а будуть може й такі, що квоту перевиконають. Нагороди плянують відбутися в такім порядку: одна головна від центральної управи Союзу Українок Канади, провінціяльна — від провінціяльної екзекутиви в даній провінції, а кожний відділ окремо нагороджує ту членку, яка у своїй місцевості здобуде найбільше число передплат. Видачу нагород буде можливо улаштувати святочно — одні на провінціяльних з'їздах, інші святочно з чайним прийняттям в товаристві в користь журнала, яким кампанія буде закінчуватись.

Виказ імен що придбали нових передплатників

Пані Марія Гавриш, Едмонтон 21
(раніше 12, разом 33)

Пані Емма Верхомин, Едмонтон 10
(Ранішт 10, разом 20)

---

a unity with diversity of culture, races, creeds and ethnic groups — each group contributing in its specific way towards the greatness of this Dominion. Amongst themselves, they have attained a unity of spirit and ideals which proves to the world that peoples of different racial origins can live in peace and prosperity if there is only the will to do so.

Canadians are proud of Canada and its position in world affairs. Furthermore, Canadian women of Ukrainian origin feel doubly proud because through their Association they have been able to contribute towards the greatness of this nation. Each member feels that she has contributed towards this great achievement, which is one of the basic objectives of the Association. The Ukrainian Women's Association of Canada, through its program, hopes to interest all Ukrainian women who still may be on the sidelines to join its ranks, for with totally united forces its service will prove to be more effective.

Elizabeth Bilych.

Пані Олена Шевчук, Вишарт, Саск. 8
Всеч. о. О. Костюк, Норт Сурі 7
Пані М. Михайлюк, Вернон, Б. К. 5
Пані А. Скуба, Едмонтон 4
Пані О. Ковальчук, Форт Вілліям, Онт. ... 3
Пані Я. Котишин, Мирнам, Алберта 3
Пані Настя Шемелюк, Смокі Лейк 2
Відділ ім. Л. Українки, Єлов Крік, Саск. ... 2
Пані Я. Мацелюх, Ню Вестминстер, Б. К. ... 2
Пані П. Мендрик, Едмонтон 2
Пані Д. Глуханюк, Форт Вілліям, Онт. 1
Пані А. Стасів, Форт Вілліям, Онт. 1
Пані А. Вівчарук, Ендевор, Саск. 1
Пані М. Ворон, Келгарі, Алберта 1
о. Ігумен О. Щербань, Едмонтон 1
Пані Р. Гуцуляк, Ендру, Алберта 1
Пані М. Ременда, Канора, Саск. 1
Пані А. Горбай, Роблин, Ман. 1
Пані С. Палинчук, Лідер, Саск. 1
Відділ ім. О. Кобилянської, Смокі Лейк, 1

Виказ імен, що передплатили журнал в подарунок своїм рідним або друзям:

Пані Віра Демченко, Виндзор, Онт. 3
Пані Марія Руснак, Едмонтон 2
Лариса Мурович, Пікерінґ, Онт. 1
Пані Р. Колісняк, Едмонтон 1
Пані В. Ґрабарчук, Едмонтон..... 1
Пані Е. Рипка, Едмонтон 1
Панна Л. Пауш, Едмонтон 1
о. Прот. М. Фик, Едмонтон 1
Пані Е. Рудько, Брудергайм, Алберта 1
Пані С. Палинчук, Лідер, Саск. 1
Пані К. Редькевич, Монтреал, Кве. 1
о. І. Гикавий, Ванкувер, Б. К. 1
Пані О. Ковальчук, Форт Вілліям, Онт. ... 1
Пані Г. Ґаба, Ґренд Велей, Онт. 1
Пані О. Семенюк, Емерсбурґ, Онт..... 1
Пані М. Школяр, Едмонтон, Алберта 1
Пані Р. Пелешюк, Мензі, Ман. 1
Пані О. Вонітова, Рер Лейк, Онт. 1
Пані Марія Цьона, Блен Лейк, Саск 1
Пані С. Михасів, Кемсек, Саск. 1

Всім тим, що працюють в кампанії-контесті редакція й адміністрація журнала „Промінь" висловлює щиру подяку. Кожна нова передплата є цінним здобутком для нас всіх і всіх тих, що трудяться в цій справі, їх працю високо оцінюємо.

УВАГА: число 1і 2 „Промінь" надруковане в більшім числі, щоб запевнити кожному передплатникові в цій кампанії журнал від початку року. Ті, що працюють в кампанії, можуть запевнити нових передплатників, що вони одержать число від початку року. Чим скоріше переведете свою кампанію ,тим більше можете бути певні, що числа журнала для Ваших передплатників будуть збережені, бо при кінці можуть і вони вичерпатися.

На пресовий фонд „Променя" зложили слідуючі: (жертви надіслані до редакції у Вінніпегу)

Відділ ім. Лесі Українки в Овкбурн, Ман. надіслала пані Ґ. Матіешин, секр. $10.00

Пані Ю. Нема, Сейнт Кетеринс, Онт. .. 1.50
Пані В. Кулачковська, Вайта, Ман. 2.00
Пані Марія Ґурґула, Виндзор, Онт. ... 1.00
Пані Параска Гарасимів, Виндзор, Онт. 1.00

Поправка: в ч. за січень, між пожертв було проголошено, що суму $25.00 зложила пані Галля Токарек. Має бути що $25.00 зложила Пров. Екзекутива Союзу на Б. К. з осідком у Ванкувері.

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ В ЕДМОНТОНІ 19 ЛИСТОПАДА 1960 Р.

1. Враховуючи важливість навчання української мови, цей З'їзд доручає провінціяльній екзекутиві Союзу Українок Канади на Алберту продовжувати й надалі видачу степендій в сумі $100.00 студентам, що найкраще відзначаться у навчанні української мови на курсах, що відбуваються в Інституті Св. Івана.

2. З'їзд закликає батьків і матерів старанно підготовляти своїх дітей до вивчення української мови в середніх та вищих школах.

3. З'їзд взиває відділи Союзу Українок Канади, щоб докладали всіх старань в поширенню Українського Народнього Мистецтва по всіх відділах, а особливо поміж молодіжжю.

4. З'їзд Союзу Українок Канади закликає відділи до організування курсів для українознавства для старших по відділах та наших громадах.

5. Беручи під увагу важливість затримання української мови, З'їзд закликає українське громадянство звернути більшу увагу на заснування і піддержання українських дитячих садків, які являються одним з найважливіших виховавчих чинників у навчанні й затриманню чистої української мови поза домом.

Відділ для дітей

Дмитро Красицький

КАТЕРИНА МАЛЮВАЛА ПІВНИКИ

З книжки
„Дитинство Тараса"

Ранок був ясний, соняшний. На небі ні хмаринки. Тиша. Тарас прокинувся дуже рано. Йому не спиться. Катря ще вчора казала, що буде хату мазати... коли помаже — нові малюнки на стінах розмалює.

„І у нас будуть нові півники, — подумав Тарас. — Он, у Бондаренків помазали хату і хіба такі півні намалювали!... У нас будуть кращі... Катря малює краще за всіх на світі.

У Решетилів стіни розмальовані квітами. Скільки їх там! І маки і всякі квіти: сині, зелені, червоні... У хаті Оксани Ковалівни — чорнобривці...

Проте у нас буде найкраще".

Ярина з Марією ще спали в запічку, Микита на полу, Катря, видно вже давно господарює... Не спиться Тарасові; і він швиденько встає з полу на долівку... Тихенько, щоб не розбудити сестричок і брата, відчиняє двері, виходить у сіни надвір.

Свіже ранкове повітря дихнуло в обличчя.

В садку весело виспівували пташки. Соловейко то ніжно тоненьким голоском дріпотів, то тьохкав, аж на серці радісно ставало.

Малий Тарас з сестрою Катериною. Малюнок К. Трутовського.

— Чого це ти, Тарасику, так рано встав?

— Я тобі на поміч прийшов.

— Та й помочі з тебе! Спав би! Людські діти ще сплять. Уранці найсолодший сон.

— А мені не спиться, Катрусю. Ти ж казала, що будеш хату мазати і нові малюнки на стінах намалюєш.

— Еге ж, буду мазати, нові малюнки намалюю, — говорила Катря, розводячи білу глину в черепку. Біля хати була вже замішана руда глина.

„Шпарувати буде" — подумав Тарас.

Катря мазала хату, а під руками ввесь час вештався братік і надокучував питаннями; коли та які малюнки вона малюватиме.

— Катрусю, ти на комині нові півники намалюєш?

—Намалюю, але зачекай трохи й не перешкоджай, не ходи під руками, а то й свята застануть з віхтями.

Хату побілено, помазано долівку. Поки вона сохла, Катря в сінях заходилася готувати фарби, щоб на стіні і на комині намалювати нові малюнки.

—Катрусю, зроби, щоб півень не такий сердитий був. Добав чубчика — гребінь дуже похилився. Катрусю, добав трохи хвостика.

І на комині з-під умілих рук виросли на високих ногах два півники.

Тарас аж підстрибував з радощів.

„Як виросту, буду малярем".

Звіт Пров. З'їзду Союзу Українок Канади в Альберті

Провінціяльний З'їзд відбувся в днях 19-20 листопада, 1960 року в залі при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні.

Голова, пані Калина Засійбіда, відкрила з'їзд. Молитву провів Всеч. о. Прот. М. Фик. Після цього о. Фик подав деякі свої замітки щодо праці жіноцтва та привітав з'їзд теплими словами.

До президії були покликані слідуючі пані: Леся Івасюк, — заст. голови централі Союзу, Софія Гриник — голова місцевого відділу при Катедрі Св. Івана, Настя Шемелюк — уступивша голова пров. екзекутиви, Анна Ґорецька з Торгилд і Ольга Ганочко з Едмонтону.

Пані Засійбіда щиро привітала учасниць з'їзду і заявила, що під час її відвідин по відділах разом з пані С. Пауш, головою Союзу, вона завважила, що спосіб нашого організаційного життя значно змінився від того, яким ми жили давніше й тому сьогодні ми стрічаємося з новими проблемами. Найголовніше є проблема як можемо задержати українську мову в щоденному житті. Друге, це те, що членки по відділах часто мають труднощі вибирати нових осіб до заряду, а третє, що між нашим жіноцтвом подекуди закрадається охота скоріше працювати в інших організаціях як у своїй, в Союзі.

Закінчила словами Тараса Шевченка — „...бо хто матір забуває, того Бог карає".

Секретарками були пані Марія Лазарук і Тетяна Лазарович.

До номінаційної комісії ввійшли пані: Надія Кобильник— Келґарі, Ольга Мельничук — Ту Гилс, Емма Верхомин, Домця Челядин, Марія Іванців — з Едмонтону.

В склад резолюційної комісії ввійшли пані: Доця Яндова, Софія Василишин, Леся Івасюк, Параня Сліпчук і Настя Шемелюк — Смокі Лейк.

Слідували звіти урядниць екзекутиви: діяльність екзекутиви подала пані Засійбіда, голова й заступниця голови, пані Михайлина Будник. Пані Будник перевела двоє засідань управи і була представницею екзекутиви на окружному з'їзді в Веґревил.

Звіт з минулорічного з'їзду дала пані Лазарович, який був поміщений в „Українському Голосі".

Звіт кореспонденційної секретарки й рекордової секретарки дала пані Лазарук.

Пані Розалія Ґовда представила фінансовий звіт. Від контрольної комісії пані Марія Михайлишин заявила, що книжки знаходяться в найкращому порядку і внесла вотум довір'я уступаючому зарядові.

Слідували звіти референток й окружних представниць:

Пані Анна Мельник — голова комітету мистецтва і музею, прочитала звіт діяльности за рік. Сказала, що пані Яндова подарувала гарний альбом зі знимками писанок, в кольорах, а пані Чорнолюк — з Беліс, подарувала пояс і рушник.

Прочитано було звіт пані Ольги Юсипчук, степендійної референтки, про степендії, що вручаються студентам, які беруть лекції навчання україньскої мови в Інституті Св. Івана.

Калина Засійбіда,
голова пров. екзек.
в Альберті.

Пані Кобильник, представниця заявила, що є велика потреба зорганізувати відділ у Летбридж, Алберта.

Пані Розалія Гуцуляк, Ендру, також заявила, що в сусідній околиці є можливість зорганізувати новий відділ, та що всюди є жінки, які довгі літа працюють в громаді й повинні бути нашими членками.

Пані Марія Музика дала короткий звіт своєї праці у Веґревил.

Покликано до привіту пана Степана Цибака, заступника голови централі СУС. Пан Цибак з'ясував заслуги Союзу в організаційній праці українського жіноцтва в Канаді.

Слідувала двохвилева мовчанка й повстання з місць в пам'яті померлих членок Союзу.

Далі предсіднецею була пані Шемелюк, яка покликала членок до привітів:

Леся Івасюк — від управи централі Союзу; від відділів Союзу: Софія Гриник — при

Катедрі Св. Івана; Соня Столярчук — ім. Н. Кобринської, Виллінгдон; Марія Мельничук і Марія Музика — ім. Святої Ольги, Веґревил; добр. Надія Крищук — ім. О. Пчілки, Мирнам; Анна Томнюк — ім. О. Басарабової, Торгилд; Марія Іванців — ім. Лесі Українки, Норт Едмонтон; Розалія Гуцуляк — ім. Лесі Українки, Ендру; Ольга Мельничук — ім. Лесі Українки, Ту Гилс; пані Півовар — ім. О. Кобилянської, Смокі Лейк; пані Лучко — при церкві Св. Івана, Іннісфрі; Надія Кобильник — ім. О. Басарабової, Келґарі. Всі делегатки висловили задоволення всіх членок з відвідин пані Стефанії Пауш, голови Союзу і пані Калини Засійбіди, голови провінціяльної екзекутиви, у відділах цієї осені.

На цьому закінчилася ранішня сесія, з перервою на обід. Гостинний обід був заряджений для всіх учасниць.

Головною точкою була промова пані Галі Гнатишин, з її побуту в Істамбулі, на Конференції Міжнародньої Жіночої Ради, а також з її подорожі в Европі.

(Ця промова була вповні поміщена недавно в „Українському Голосі"). Пані Софія Василишин дуже щиро привітала пані Гнатишин на нашому з'їзді та розповіла дещо про її заслуги для Союзу.

Сесію по полудні перевела пані Анна Ґорецька. Перше на програмі була коротка доповідь пані Ольги Лукомської на тему: „Українські школи, садки й літня оселя Барвінок. Слідувала коротка дискусія. (Доповідь пані Лукомської подаємо в цілості).

По цім, пані Настя Шемелюк подала цікавий опис своєї подорожі, з своїм мужем, по Европі й Україні, що вони відбули цього літа. Всім учасницям було дуже цікаво довідатися про життя й обставини українців за „залізною куртиною". На жаль, час не позволив на довшу розмову про подорож, як цього слухачі були бажали б.

Степендійний Фонд. — З'їзд ухвалив, щоб надалі давати стипендії в сумі 100.00 долярів, і розділити гроші студентам, що беруть навчання українознавства в Інституті Св. Івана. Рішено вибрати для цього комітет, який мав би розглянути справу.

По цім номінаційна комісія дала склад нової управи на рік 1961: голова — пані Калина Засійбіда, уступивша голова — пані Настя Шемелюк, Смокі Лейк, перша заст. голови — паніні Михайлина Будник, друга заст. голови — пані Софія Гриник, голова місцевого відділу, рекордова секреарка — пані Тетяна Лазарович, кореспонденційна секретарка — пані М. Лазарук, касієрка — пані Розалія Ґовда. Контрольна комісія — пані: Марія Михайлишин, Марія Косташ, Надія Боднар. Голова музейного комітету — пані Ольга Семчук, референтка — пані Ольга Юсипчук.

Окружні представниці: пані Надія Кобильник — Келґарі, пані Марія Музика — Веґревил, пані Розалія Гуцуляк — Ендру і Виллінгдон, добр. Надія Крищук — Мирнам, пані Марія Рацой — Смокі Лейк, пані Марія Одинська — Ту Гилс.

Збірка на Організаційний Фонд слідувала.

Нагороди і розігравки отримали: панна М. Базюк, пані А. Мандрик і віддій ім. Лесі Українки, Мусідора, Алта.

Марія Лазарук, секретарка.

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА"

За припорученням центральної управи Союзу Українок Канади, наш відділ ім. Барвінок в Ошаві, Онтеріо, зарядив і перевів започатковану імпрезу День Українського Студента.

В неділю 13-го листопада 1960 року, по Богослуженні в Церкві, запрошені студенти українського походження, що вчащають до місцевих середніх шкіл прибули до залі на обід, який старанно приготовили членки Союзу. Па обіді пані Анна Дутчак тепло привітала гостей-студентів від цілого товариства, дякуючи за прихильне відношення до цього свята. Голова відділу пані Марія Семенюк представила студентів, яких зокрема вітали веселими оплесками. Цікаву і повчаючу промову виголосив Всечесний Отець Д. Лучак, настоятель при парафії Св. Івана, скеровуючи застановитися над важливими кроками у їх молодому, повному розквіті життя.

Слідував спів українських народніх пісень, виконаний в гарному настрої усіх учасників. Віримо, що з добрим враженням і заохотою наші молоді громадянж розійшлися додому.

Бажаємо, щоб вони цілковито зрозуміли ідеали, які лежать перед ними, як молодими українськими громадянами і включились у працю свого українського суспільства, прямували до світлої мети.

О. Горегляд

Про звідомлення Тов. Мистецтва у Вінніпеґу

Збори Товариства Українського Народнього Мистецтва у Вінніпеґу, що відбулися 20 квітня 1958 року, на яких офіціяльно було закінчено існування вище згаданого Товариства.

На тих зборах було ухвалено, щоб подати до українських часописів у Вінніпеґу про працю, що її виконувало Товариство Українського Народнього Мистецтва через 20 років, бо ця праця була вкладом в культурний розвій українців м. Вінніпеґу. З незалежних від нас причин, звідомлення це ще не було подане до часописів, яке вимагало певної праці у дослідах в його діяльности з точки погляду історичної. Всіх зацікавлених в цій справі повідомляємо, що звідомлення з діяльности Товариства Українського Народнього Мистецтва скоро буде викінчене і поміщене в часописах.

Чому ми закінчили існування нашого Товариства Мистецтва? Тому, що у Вінніпеґу повстали музеї при домініяльних організаціях: філія Музею Союзу Українок Канади на Манітобу, Осередок Культури й Освіти і що там є колекції прекрасних речей з ріжних частин українських земель.

З тих музеїв випозичають речі на різні вистави, що раніше власне виконувало Товариство Українського Народнього Мистецтва.

На тих останніх зборах членки Товариства ухвалили розподіл маєтку, що був власністю Товариства Мистецтва: шафу в якій зберігалися речі продано до УВАН, а експонати до музею; з продажі шафи, експонатів і готівка, що була в касі Товариства всього разом було 200 долярів і цю суму передано до КУК на пам'ятник Т. Шевченка у Вінніпеґу. Товариство мало мапу — Українська ноша з різних частин України, яку подарували до Манітобського університету до українського відділу де студенти можуть з неї користати.

Марія Боянівська

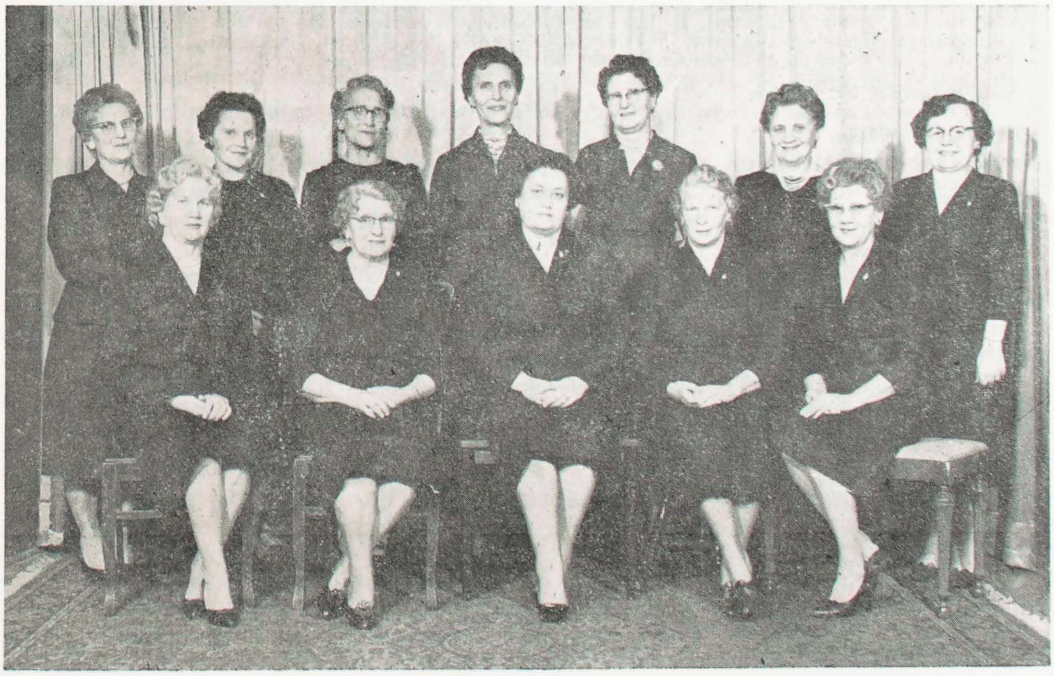

Склад Пров. Екзекутиви Союзу на Б. К. в минулим 1960 р. Зліва направо перший ряд: М. Паланич — кор. секр., Л. Гуцуляк — заст., Г. Токарик — голова, М. Фігуш — муз. ком., К. Кірстюк — голов. муз. ком. Другий ряд: М. Гавришчук — музей, А. Бойчук — рек. секр., Д. Масюх — реф. П. Йонг — кон. ком., К. Бабійчук — муз. П. Клюкевич і Д. Кук — Конт. ком. Нема на знимці — С. Ясенчук — касієрка, М. Гошко — реф. здоровя. Звіт був поміщений в попереднім числі.

30-літній Ювілей відділу ім. О. Кобилянської в Смокі Лейк

Світлина з ювілейного свята товариства.

Членкині на знимці: сидять зліва направо, — М. Івасюк, М. Вовк, Л. Паламарик, М. Паламарик, М. Рацой, М. Лазарук (Василь), П. Палилик, П. Варава, Т. Тивонюк. Стоять в першому ряді: М. Дверничук, О. Передій, В. Страшок, П. Федірчук, К. Сербен, К. Луців, М. Лопатинська, М. Клим, К. Рошко, А. Шемелюк, М. Антонюк, О. Сацевич, М. Лазарук, Р. Стрембіцька, А. Лисак, К. Півовар. Другий ряд: А. Крисоватий, М. Натцюк, А. Лазарук, О. Палічук, Д. Кумчак, М. Кокотайло, Р. Мартинюк, Є. Бродик, Ю. Філевич.

На знимці бракує: О. Головайчук, В. Сербен, С. Вагіл, Д. Лобай, П. Садова, Д. Мандзюк, А. Горенюк, Р. Росічук.

Дня 2-го листопада 1960 року наш відділ в Смокі Лейк святочно вшанував 30-ліття сво го існування.

Святочний стіл був гарно прибраний вишиваним обрусом, квітами, свічками і ювілейним тортом. Присутніх членок було 34. Пані М. Рацой, голова ювілейного комітету, дала огляд діяльности відділу за 30 років.

За тих тридцять років багато праці перейшло через наші руки. Від самого початку, майже без виїмку, цей відділ щорічно улаштовує концерти і відчити в пам'ять Тараса Шевченка, Ольги Кобилянської, Лесі Українки та День Матері. Також відділ святкує інші національні свята як: Листопадові Дні, Свято Державности, Роковини Івана Франка, Великого Гетьмана Мазепи, Ольги Басарабової, Наталії Кобринської, Софії Русової, Уляни Кравченко та інші.

Товариство по своїй силі сповняє обов'язки на релігійнім і національнім полі: удержує недільну школу, організовує і помагає в провадженню української школи. Товариство піддержує морально і матеріяльно свою рідну Церкву, Народній Дім, наші інститути, літню оселю і т. д.. Наш відділ гордиться тим, що був в силі перебрати провінціяльну екзекутиву на три роки. Базари, обіди, з'їзди, вечорки, продаж печива і вишивок піднесли фінансовий стан каси відділу до 32 тисячі долярів, за ці всі роки.

Більші видатки товариства на місцеві справи: Українська Православна Церква, парафіяльна хата, Народній Дім, міська бібліотека, недільна і українська школа та інші місцеві добродійні справи. Рівнож товариство жертвувало на інші цілі як: інститути, фонд фундації, допомога скитальцям, Червоний Хрест, Фонд Поліо, Фонд Рака, площа Барвінок, Фонд Шевченківський, Централя Союзу Українок Канади і т. д.

Перші членкині новозорганізованого відділу в 1930 році були: Софія Дербавка (Василишин), Василина Чумер — перша голова, добр. Горбай, Катерина Сухолотоцька, пані Радомська, Марія Котик, Катерина Кінасевич, Анна Ґавінчук, Параскевія Палилик, Марія Лазарук, Анна Цьонко (Дани-

Жіноче Тов. при Колєгії Св. Андрея у Вінніпегу

Дня 17-го листопада 1960 р. відбулися перші ініціятивні сходини для зорганізування Жіночого Товариства при Колєгії св. Андрея у Вінніпезі. Присутні були: Анна Фігус, Соня Мандзюк, Зеновія Харовська, Єлисавета Прокіпчук, Ірина Котелко. На цих сходинах створено Ініціятивний Комітет.

Дня 24-го листопада 1960 р. відбулися другі сходини Ініціятивного Комітету.

Дня 1-го грудня 1960 р. відбулися перші організаційні збори, на яких створено Жіноче Товариство при Колєгії св. Андрея.

Це Товариство складається з дівчат і молодих жінок української національности православного вірюісповідання. Загальні цілі Товариства такі:

(а) брати допоміжну діяльну участь у культурно-освітньому, виховному й товариському житті питомців Колєгії й українського православного студентства взагалі на терені Вінніпегу; (б) поглиблювати релігійну й громадську свідомість серед своїх членкинь і українського студентства: (в) подавати всяку можливу моральну й матеріяльну допомогу Колєгії.

Листом з 10-го грудня Товариство звернулося з просьбою до Дирекції Колєгії, щоб вона апробувала й визнала Товариство та щоб дала йому приміщення в будинку Колєгії на збори і таке інше. Товариство рівночасно заявило, що воно буде провадити свою працю в тіснім порозумінні з управою Колєгії.

Дирекція Колєгії на своїм засіданні 13-го грудня 1960 р. узгляднила просьбу Товариства й повідомила його про це відповідним листом.

Наше Церква плянує поставити новий будинок Колєгії — вже на університетській площі; так би мовити, „душею" того нового будинку буде Каплиця Колєгії, і наше Товариство поставило собі метою, як найкраще обладнати її та прикрасити в українському православному стилі. Цю каплицю можуть відвідувати люди різних віроісповідань, а тому нам особливо йдеться про це, щоб вона повністю відзеркалювала собою красу, велич і повагу українського православного обряду.

У склад Управи Товариства вибрані слідуючі особи: Анна Фігус — голова, Зеновія Харовська — заступниця голови, Єлисавета Прокіпчук — секретарка, Ольга Дмитрів — касієрка, Ірина Котелко — членкиня управи. Соня Мандзюк — культурно-освітня референтка, Стефанія Копчук — референтка імпрез, Галя Майба — пресова референтка.

Дня 4-го грудня 1960 р. Товариство подало перекуску на прийнятті з нагоди відкриття 1960-61 академічного року Колєгії, а 11-го грудня 1960 р. воно влаштувало прийняття на св. Андріївському вечорі в Колєгії. Дня 15-го грудня 1960 р. на культурно-освітніх сходинах Товариства була висвітлена фільма панни Ірини Котелко п. н. „Подорож по Україні" та виставка деяких предметів, що їх панна Котелко привезла з України, яку вона недавно відвідала.

На зборах 12-го січня 1961 р. промовляв голова Дирекції Колєгії о. Д-р С. В. Савчук на тему „Колєгія в минулому й пляни на майбутнє".

Товариство приготовляється до „Великого Базару", що відбудеться в суботу 18-го березня 1961 р. в будинку Колєгії св. Андрея, 259 Чорч Евеню від 1 год. по полудні до 10 год. вечора.

На цьому базарі буде випродаж нових і вживаних речей і різні розгриші для всіх.

Усі ті, що бажали б видатніше підтримати цю імпрезу, можуть зробити це також шляхом пожертвування для нашого базару щонебудь з таких предметів: уживані, або нові книжки, уживані жіночі капелюхи, уживані ручні торбинки, нові фартушки, одежа в доброму стані, рукавиці, пояси „паски"; шалі, вазончики, ювілерські вироби, печиво, усякі інші нові, або вживані речі в доброму стані, що зайві Вам, грошові пожертви.

З дарованими предметами прохаємо ласкаво зголошуватися до членкинь базарового комітету, в склад якого входять: пані Зеновія Харовська, пані Дарія Земанська, панна Зеновія Богонос, панна Ірина Котелко й пані Галя Майба, — або також зголошувати особисто, чи присилати на адресу:

Women's Auxiliary of St. Andrew's College in Winnipeg,
7 St. Johns Ave.
Winnipeg 4, Manitoba, Canada.

На місці буде згадати, що Товариство плянує влаштувати Чайне Прийняття в Колєгії св. Андрея, в неділю, 7-го травня 1961 р.

Це мабуть буде остання імпреза в теперішнім будинку Колєгії, який переходить на власність нових властителів в половині місяця липня.

Галя Майба, пресова референтка

лович), Анна Ґорецька, Стефанія Пауш, Марія Рацой, Ольга Романюк, Анеля Опер, Марія Лазарук (Кінасевич), панна Яремчук, Марія Брещук (Воєвідка), Кароліна Горбай (Шевчук), Павліна Мулька, Василина Сметанюк, Йосипа Костенюк.

Протягом свого 30-річного існування наш відділ зареєстрував 122 членкині. Почесними членками відділу є: Марія Лазарук(Василь), Параскевія Палилик.

Померші членки: Клавдія Поповіч, Катерина Кінасевич, Ольга Романюк та Параскевія Павлюк.

Наш відділ складає щиру подяку проводам централі Союзу Українок Канади, що через 30 літ нашого існування давав нам вказівки, напрямні в праці і провід. Ми є свідомі того, що наш відділ і його членки зросли культурно і національно, користаючи з приналежности до організації доміняльного значення.

В склад ювілейного комітету увійшли: М. Рацой, А. Шемелюк і В. Страшок.

Чи ви є передплатником „Промінь"? Коли ні, то замовте собі цей журнал негайно.

Для наших господинь

СТРАВИ НА ПІСТ

ОСЕЛЕДЕЦЬ З ЯБЛУКАМИ

1 оселедець
1 велике яблуко
¼ ф. білого хліба
1 стол. ложку масла і сметани.

Оселедця вимочити у холодній воді, почистити, відрізати голову, хвіст і плавники, промити, зняти шкіру, відалити кістки, дрібно посікти, додати хліб, розмочений у молоці і відтиснений, масло, дрібно посічене яблуко, сметану — все добре розтерти, виложити в оселедницю і надати форми оселедця.

ПЕЧЕРИЦІ СМАЖЕНІ В СМЕТАНІ

1 фунт печерець
3 стол. ложки масла
1 цибуля
1 стол. ложка муки
2 жовтки
¼ склянки сметани
Перець до смаку.

Свіжі печериці почистити, помити заляти кипячою водою, відкинути на друшляк, охолодити, обсушити і зложити у каструлю, додати частину масла й цілу нерозрізану цибулю і смажити на гарячім кружку, доки сік з грибів не википить до половини.

Після того вибрати цибулю, гриби посипати мукою, додати решту масла, знов смажити 15 до 20 хв., заляти жовтками розтертими із сметаною, посолити, посипати перцем, додати посічену зелень, все добре перемішати дати на гарячий кружок, але не дозволити закипіти.

СІЧЕНИКИ З КВАСОЛІ

2 склянки квасолі
2 стол. ложки масла
½ склянки манних круп
2 стол. ложки сухарів
¾ цибулини
1 яйце.

Варену квасолю змішати з крутою манною кашою, пропустити через машинку до мелення мяса, додати дрібно посічену злегка підсмажену цибулю, сирі яйця, сіль, добре змішати, розділити по два січеники на порцію, обкачати у сухарях і смажити до румяного кольору.

При подаванні на стіл, січеники полити розтопленим маслом.

ЮШКА ПЕРЛОВА З ГРИБАМИ

3 унції сушених грибів
3 унції перлових крупів
1 картопля
1 морква
1 петрушка
1 цибуля
2 стол. ложки масла
½ склянки сметани
1 стол. ложка муки
Перець і сіль до смаку

Цибулю, моркву і петрушку, дрібно пошаткувати, злегка обсмажити на маслі, додати підсмажену муку, змішати, дати до каструлі з напів звареними на 8 склянках води грибами і продовжувати варити до готовності грибів.

Готові гриби нарізувати дрібними кубиками, або дрібно посікти, а відвар, в якому вони варились процідити.

В проціджений відвар, в якому гриби варилися дати нарізану великими кубками картоплю, варити 15 до 20 хвилин, додати перлові крупи і варити до готовности.

Готову юшку заправити сметаною а подаючи на стіл посипати дрібно посіченою зеленню петрушкою.

БАТУРИНСЬКІ КОРЖИКИ

6 склянок муки
1⅓ ф. мелених міґдалів (можуть бути волоські горіхи)
5 варених на твердо жовтків
3 сирих жовтки
1 склянка сметани
2 унції білого вина
1 склянку цукру
1 фунт масла.

Варені жовтки розтерти на ситі і змішати з сирими жовтками, додати сметану, цукор, масло, біле вино, все добре розтерти до однорідної маси, потім всипати муку і терті орішки і знов розтирати. З готового тіста робити коржики, укладати їх на помащену бляшку, зверха помастити жовтком, посипати цукром, змішаним з меленими міґдалками або горіхами, наколювати виделками, щоб не здувалися при випіканні і пекти в мірно огрітій печі.

„Українські страви".

МАКС ФЕРҐУСОН, відомий радіослухачам як голос Рогайда на вечірній програмі СБС. Тут бачимо його, як він випробовує одну з харчових рецепт пані Бенуа — куховарного експерта на післяобідній телевізійній програмі СБС для жінок, під назвою „Відкритий дім". Ґвен Ґрент є одним із анонсерів цієї програми.

„К. С."

ВИШИВАНІ СЕРВЕТКИ

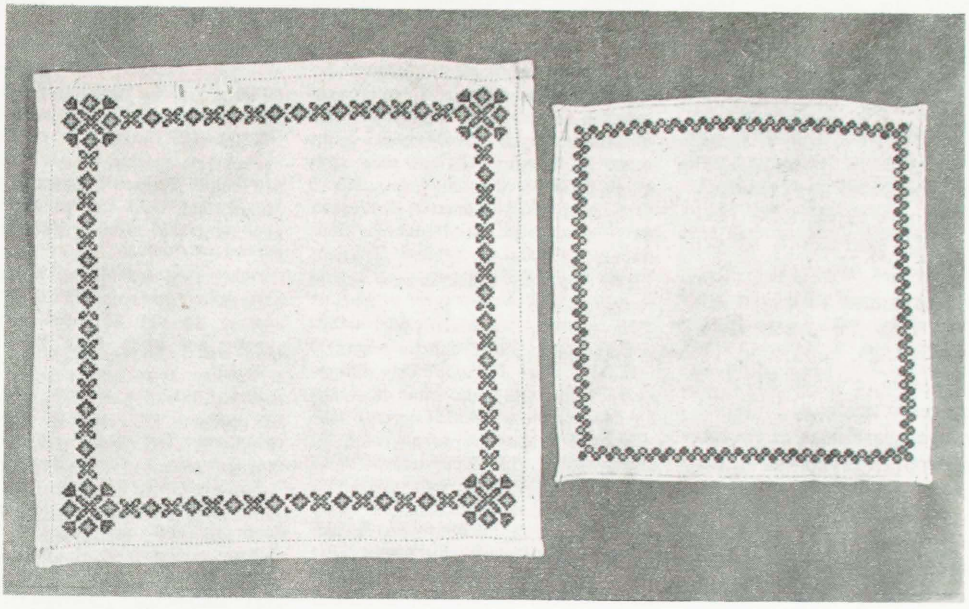

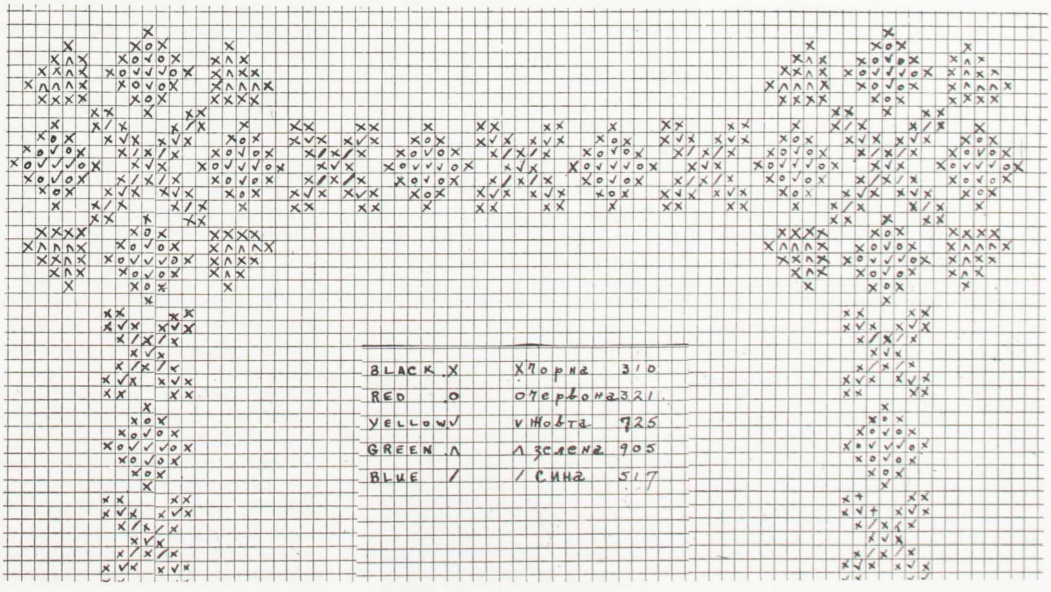

Дві серветки дуже гарно прикрашені хрестиковою вишивкою. Їх легко може виконати кожна жінка або дівчина у вільних хвилинах. Такі серветки надаються на ріжні потреби, так що їх ніколи не буває в хаті забагато.

Матеріял на обидві серветки може бути біле ірляндське полотно. Також біла або кремова панама добре надається. Для кремового полотна треба вживати ясніші червоні нитки, а на білім полотні краще надаються темніші червоні кольо-

Ці взори також можна примінити для обрусика, доріжки або підстілки. Серветки можуть бути ріжного розміру. Можуть бути подовгуваті або квадратові, більші або менші.

Більша серветка:

Великі чотирикутні мотиви

вміщені в чотирьох рогах серветки. Вони сполучені між собою меншими мотивами, що взяті з головного взору. Довкруги серветки викінчена рубцем з мережкою „прутиком".

Розмір цієї серветки є 11х11 цалів. Взір виконаний хрестиком в п'ятьох красках.

До вишивання вживати нитки ДМС. Краски: чорна ч. 310, червона ч. 321, жовта ч. 725, зелена ч. 905, синя ч. 517.

Менша серветка:

Вишита дрібним буковинським взором. Дуже легкий до виконання. Вишивка вміщена довкруги серветки, а краї викінчені вузеньким рубцем, що закріплений мережкою „прутиком".

Розмір серветки є приблизно 8Х8 цалів.

Взір до цієї серветки також виконаний хрестиками, нитками ДМС. Краски: чорна ч. 310, синя ч. 798, червона ч. 321, жовта ч. 743, зелена ч. 905.

Ці серветки є власністю Музею С. У. К. в Саскатуні.

За Комітет Мистецтва і Музею,

Галя Максимюк.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

КАНОРА, САСК.

Відділ ім. Марії Маркович

Наше жіноче товариство було очолюване в 1960 році зарядом зі слідуючим складом: О. Ойстрик — голова, П. Кушнір — 1-ша заст. гол., М. Котелко — 2-га заст. гол., добр. Г. Слюзар — рек. секр., Т. Ременда — кор. секр., Е. Шапко — касієрка.

Всіх членок нараховувало наше товариство 58.

На протягу року відбулося 9 місячних зборів та 4 наради заряду.

Жіноче т-во в Канорі веде широку громадську працю. Воно поставило перед собою певні означені завдання та старалося якнайкраще їх здійснювати. До найважніших завдань належить опіка над шкільною і дорастаючою молоддю, — щоб прищепити тій молоді розуміння, любов і привязання до всього рідного. Ця опіка товариства проявляється в його помочі для недільної школи, української школи та для молодечих організацій.

Для нед. школи закуповує товариство кожного року підручники та інші матеріяли потрібні для навчання релігії, постачає для дітей різдвяні дарунки, уряджує прийняття для школярів, що ходили зі щедрівкою та влаштовує під кінець шкільного року пикник для дітей. В нашій нед. школі навчається в теперішній час 100 дітей, і вони поділені на 8 груп. Навчають в нед. школі членки жіночого товариства, пані: П. Данильчук, М. Котелко, Ґ. Ортинська, . Щиголь та Є. Ягольницька, як також панове — Д. Добровольський і В. Мисак. Помагають вчителям та набирають вчительської практики панночки Джунь Горечка і Донна Мисак, які самі пройшли повністю курс недільної школи при нашій церкві.

Опікується товариство також і українською школою. В цьому році вчащає до неї 33 дітей. Навчання української мови веде Всеч. о. В. Слюзар.

Для ближчого нагляду і помочі для нед. і укр. школи покликало товариство Батьківські Комітети, що складаються з членок товариства.

За старанням учителів нед. і укр. школи та при допомозі Батьківських Комітетів відбулося в нашій громаді Різдвяний концерт і Свято Матері.

Щоб успішно провадити ширшу культурно-освітну діяльність, створено при жіночім товаристві культ.-освітний комітет, до якого входили пані: — Ґ. Ортинська — голова, та Г. Денис, А. Мисак, і К. Трембач — членки. В зимових місяцях улаштував цей комітет 3 культ.-освітні вечірки, під час яких Всеч. о. В. Сенишин зі Саскатуну висвітлив знимки з піонерського життя українських поселенців в Канаді, Др. Е. Кусий — знимки з подорожі по Европі, та п. В. Великголова з Кемсек висвітлив фільм з митрополичої візитації біля Кристал Лейк і кілька інших виховних фільмів. Цей же комітет був допоміжний також в проведенні Шевченківського Свята, улаштованого в основному силами СУМК-у.

Щоб дати потрібну фінансову підтримку журналові „Промінь", членки нашого товариства, пані: Олена, Розалія і Славка Козоріз та Марія Котелко, Фіялка Киба і Текля Ременда улаштували в домі п-ва С. і О. Козорізів чайок. Прихід з цього чайку в сумі 57 дол. переслано журналові „Промінь".

Продовж року жіноче товариство, спільно з церковною громадою, відбуло ще й слідуючі підприємства: пущення перед Великим Постом, День Подяки, прощальний вечір для п-ва Н. і О. Чабанів, та вечір для вислухання звітів делегатів на Церковний Собор і домініяльний з'їзд Союзу Українок Канади.

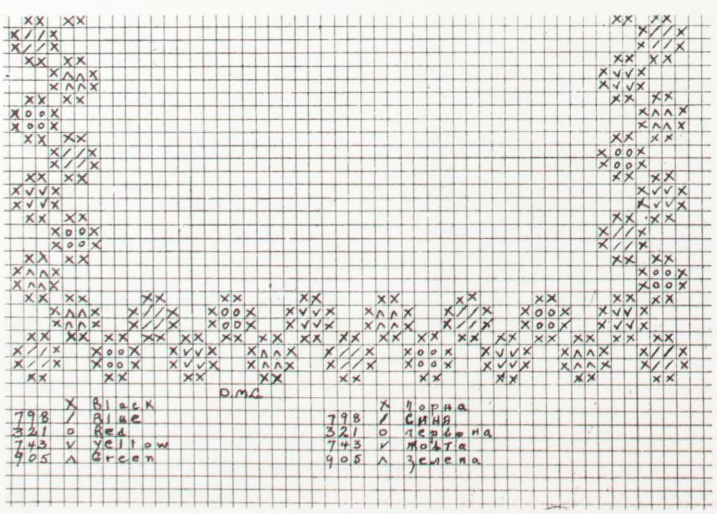

Крім згаданих вже підприємств, улаштувало товариство в звітному році також весняний чай, продаж печива і фартушків, один „бейбі шавер", та подало 10 бенкетів і 10 перекусок. Поодинокі членки помагали теж при видачі поминальних обідів після похоронів членів церковної громади.

Членки товариства, пані: М. Ладба, Д. Лопащук і М. Сушельницька при відданій помочі пані Анастасії Годзьоли примірно сповняють ролю сестриць при церкві і належно доглядають прикраси та чистоти церковного будинку.

Дбає наше товариство і про хворих. Їх відвідують наші членки в місцевому шпиталі і по домах, обдаровують їх квітами, овочами та словом потіхи і розради. На Великдень обдаровує товариство хворих у шпиталі писанкою та свяченим.

Організаційний звязок з провінційною і домініяльною управами підтримує товариство через кореспонденцію та участь делегаток в з'їздах Союзу. У звітному році взяли наші представниці участь в провінц. з'їзді в Саскатуні та в домін. з'їзді в Торонті.

Допомагають наші членки також в загально-громадських збіркових кампаніях, як збірки фондів для невидючих, збірки фондів для поборювання хвороби рака, та при жертвуванню крови для Червоного Хреста. Для жертводавців крови подало товариство перекуску.

В звітному році жертвувало наше товариство на слідуючі корисні цілі:

Стипендія для учня 9 кл. в Канорі за найкращий успіх в укр. мові — 25 дол., організаційний фонд Союзу Українок — 15 дол., ювілейний дарунок на вшанування о. д-ра С. В. Савчука — 25 дол., пресовий фонд журнала „Промінь" — 57 дол., передплата „Українського Голосу" для хворих у шпиталі — 8 дол., драперії для Старечого Дому в Канорі — 100 дол., крісла для Народного Дому в Канорі — 400 дол. Разом 630 дол.

Радо подає товариство свою поміч для дитячої оселі „Сонячний Купіль". Від ряду літ дарує туди солодке печиво для курсантів, а поодинокі членки помагають від часу до часу в кухонній праці.

Згідно з фінансовим звітом, відчитаним на річних зборах 6-го грудня 1960 року, товариство мало:

Залишки з 1959 р.	$3,049.20
Приходи в 1960 р.	4,316.81
Розходи в 1960 р.	3,772.19
Стан каси на кінець звітного року	3,593.82

Свій бюджет до централі Союзу товариство вислало повністю.

На 1961 рік товариство вибрало заряд і допоміжні комітети з ось таким складом. До заряду ввійшли: О. Ойстрик — голова, М. Котелко — 1-ша заст. голови, К. Трембач — 2-га заст. голови, добр. Г. Слюзар — рек. секр., Т. Ременда — кор. секр., М. Мисак — касієрка. Окремі комітети очолюють слідуючі пані: Е. Козяр — культ.-освіт., Г. Ортинська — нед. школи, Е. Ягольницька і Данильчук — укр. школи і мол. СУМК, О. Козоріз — бенкетовий, Н. Дутчак і А. Романів — кухонний, Н. Дутчак — соціяльний, А. Мисак — відвідування хворих. Господинею обрано п. В. Цимбалісту. Сестрицями обрано пань: М. Ладбу, Д. Лопащук, і М. Сушельницьку. Референткою журнала „Промінь" залишилась надальше п. Т. Ременда.

Щоб ще більше пожвавити працю нашого відділу, місячні збори в листопаді 1960 року прийняли пропозицію заряду, щоб створити жіночі кружки. Ціллю таких кружків має бути: а) соціяльні сходини українських жінок по домах для кращого обзнайомлення та заприязнення між собою, б) заохочування нових мешканців громади включуватися в ряди активного членства жіночого товариства, в) краще обзнайомлення з потребами окремих громадських організацій та цілої громади. До цього часу вже більшість кружків відбула свої товариські сходини та набули охоти і дальше підтримати соціяльне життя у формі таких кружків. Особливо молоді жінки, як теж і дівчата, що працюють в різних установах у місті, виявили велике заінтересування щодо заплянованої праці по кружках.

Ольга Ойстрик, голова
Галина Слюзар, секретарка

ГОРЛИЦ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки.

Наше жіноче товариство в Горлиц, Саск. щойно заснувалося в 1960 році. Багато труднощів стояло на дорозі для його заснування, а також і тепер не менше є в його існуванні. Як то кажуть „початок завжди тяжкий". Однак помимо всього наше товариство таки трохи праці проробило за 1960 рік. Відбуто 10 місячних зборів, 2 обіди, 1 базар і 1 пущення. Товариство жертвувало 10 дол. на цілі головного з'їзду Союзу Українок Канди, що відбувся в Торонті.

Фінансовий звіт за 1960 рік:

Приходи в 1960 р.	$481.36
Розходи в 1960 р.	47.97
В касі осталося	433.39

На 1961 рік вибрано слідуючий заряд: Марія Кошман — голова, Оксана Процишин — заступниця голови, Анна Фенюк — секретарка, Анастасія Станіцька — касієрка. Контрольна комісія: Настя Василів, Оксана Панчук і Михайлина Мандзюк. Тому, що наш відділ дуже ще малий, ми не вибрали ніяких комітетів. Річні збори відбулися на 15-го грудня 1960 року.

Марія Кошман, голова
Анна Фенюк, секретарка

ЙОРКТОН, САСК.
Відділ ім. Олени Пчілки.

Річні збори жіночого товариства відбулися 5-го грудня 1960 року в Народному Домі. Збори відкрила голова тов. пані К. Процишин, які почато молитвою „Царю Небесний". Представницею зборів була пані С. Хриптул, а секретаркою пані О. Піць. Усі членки заряду здавали свої звіти з цілорічної праці відділу.

Діяльність товариства за 1960 рік була слідуюча: Протягом року відбуто 11 місячних зборів і одно засідання заряду. Уладжено два чаї — весняний, на якому була випродаж печива й писанок і осінній, на якому була також випродаж печива й ручних робіт. Членки приготовили перекуску для дітей недільної і української шкіл з нагоди Св. Сповіді й Причастя, уладили для них літний пікнік над озером і зі святом Миколая обдарували дарунками. Дальше стараннням товариства відбуто: спільне свячене, один храмовий обід і бенкет з нагоди окр. з'їзду Інституту Могили та пирогове пущення. Товариство помагало в приготуванні базару церковної громади. Як кожного року, так і цього року членки на Різдво розносили пацієнтам в шпиталях дарунки, а на Великдень обдаровували писанками. Комітет відвідування хворих під проводом пані В. Трофанюк сповнив свій обовязок якнайкраще, відвідуючи хворих членок і обдаровуючи їх квітками.

Культутрно-освітня праця товариства була слідуюча: відбуто 14 освіт-

них сходин, на яких було спільне читання й писання писанок; відсвятковано свята: Ольги Басараб, Лесі Українки, Тараса Шевченка, Свято Матері, Свято Членства, Свято Книжки, відкриття бібліотеки й св. Миколая. На головний з'їзд Союзу Українок Канади, який відбувся в Торонті, відділ вислав дві делегатки. В бігу року товариство жертвувало: на місцеву церкву $4,829.78, на Народний Дім $673.05, на уладження бібліотеки й книжки 250 дол., на журнал „Промінь" 100 дол., на організаційний фонд Союзу Українок Канади 35 дол., на будову памятника Тараса Шевченка 100 дол., для українських залишенців в Європі 100 дол., на старечий дім в Канорі, Саск. 50 дол., на оселю „Соняшний Купіль" 25 дол. і на інші добродійні цілі 65 дол.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось в касі	$1,663.21
Приходи в 1960 р.	11,665.79
Розходи в 1960 р.	13,157.95
В касі осталось	111.05

На 1961 рік вибрано слідуючий заряд: А. Ягольницька — почесна голова; К. Процишин — уступаюча голова; А. Ковалик — голова; Д. Скрепник — заст. голови; О. Піць — рекорд. секретарка; Ґ. Гишка — фінанс. секретарка; А. Демчук — касієрка; К. Курулюк, П. Гарвей і Є. Стратійчук — контрольна комісія; П. Гарвей — бібліотекарка; С. Хриптул — культурно-освітна референтка й репрезентантка до „госпітал егзилері"; К. Процишин — представниця до „ментал гелт"; В. Трофанюк, Д. Корбот, П. Процишин, М. Пасічник, П. Гарвей і О. Лукей — комітет відвідування хворих; К. Процишин, А. Ґулька, А. Кадещук, М. Зорян, М. Ґерман, Д. Благут і П. Чабан — комітет заряджування бенкетів і телефонування; А. Владійчук, А. Кадещук, А. Крикливець, А. Гишка, К. Яремко й О. Стінка — господині; А. Крикливець, К. Яремко, А. Гишка, А. Клевчук, А. Ткачук, К. Федорак і Д. Гудима.

К. Процишин, голова
О. Бойчук, секретарка

ВИЛЛИНҐДОН, АЛБЕРТА.

Відділ ім. Наталії Кобринської

Відбулося 9 звичайних зборів, річні, 5 надзвичайних та одні спільно з зарядом. Всі обіжники були читані, продискутовані, а вказівки з них, виконані в міру можливості. Товариство опікується недільною на рідною школами, а також молодшим відділом СУМК. Членки улаштували вечерок св. Миколая та роздали дарунки дітям нед. і рід. школи. Ходили з колядою, прихід з якої подарували на потреби церкви. Роковини Т. Г. Шевченка та Лесі Українки відсвяткували величавим концертом. Шкільний комітет разом з учителями підготував дитячий концерт на свято День Матері, СУМК того дня приймав усіх присутніх чаєм. Товариство з сестрицтвом дбає про прикрасу та чистоту Божого Храму. Відслужено Служби Божі, за ініціятивою жін. тов. — Поминальна за наших членок, що відійшли у вічність, Соборна та на День Подяки. Приготовлено обіди на такі оказії: храмове свято, День Подяки, один весільний та сім поминальних. Цього року наша громада святкувала 25-літній ювілей побудови храму та 29 років заснування громади. Відбулася візитація Преосвящ. Владики Андрея в день храмового свята. На святочнім обіді пані С. Пауш вручила почесні грамоти нашим заслуженим членкам, які працюють поверх 25-ть років при місцевім відділі, — паням: Евдокія Шевчук, Анна Кузик, Марта Ткачук, Єлисавета Сембалюк та Марія Шевчук. Вислали грошовий дарунок до централі на вшанування отця Др. С. В. Савчука. Розпродали квитки на розігравку, прислані провінціяльною екзекутивою. Улаштували чайне прийняття для членкині відїжджаючої до іншої місцевості. Перепровадили збірку в місті на Інститут Сліпих. Вислали делегатку на провінціяльний з'їзд до Едмонтону. Шкільний комітет разом з зарядом тов. улаштували пікнік для дітей рід. та нед. школи. Купили до церкви й залі машину до натирання підлоги (полішер). Купили дзвони до церкви. Цього року товариство вітало у себе голову централі Союзу пані С. Пауш та голову провінціяльної екзекутиви пані К. Засійбіду. Всі членки нашого товариства складають щиру подяку централі та провін. екз., як також достойним паням за відвідини та цінни доповіді. В звязку з навчанням української мови в II-й клясі місцевої школи, товариство передало 25 дол. для студентів з найвищими марками. Вислали на будову памятника Т. Г. Шевченка 10 дол. Улаштували осінній базар. Купили деякі необхідні речі до парафіяльної резиденції. Вислали на Інститут св. Івана 20 дол. При тов. існує курс української мови для дорослих. Придбали нові книжки до своєї бібліотеки. Т-во передплачує журнал „Промінь". Купували квіти для членкинь при втраті близької родини. Більшість членок співає в місцевому церковному хорі. Докупили начиння до кухні. Мали одну забаву пущення. Наш відділ тісно співпрацює з церковним зарядом та місцевим отцем парохом.

Заряд на 1961 р. голова — Л. Федюк, заст. М. Шевчук, секр. — С. Столярчук, кас. — В. Івоняк, контр. ком. — В. Лазарук, М. Харук і Є. Лучак.

Л. Федюк, голова
С. Столярчук, секретарка

РОБЛИН, МАН.

Відділ ім. Доньки України

Річні збори жіночого товариства відділу ім. Доньки України в Роблин, Ман. відбулися на 14 грудня.

На тих зборах урядниці, референтки комітетів і сестриці подали звіт про цілорічну діяльність.

Наше товариство числить 22 членки. За минулий рік відбулося 11 місячних зборів і річні збори. Всі обіжники були читані, передискутовані а вказівки з них були виконані наскільки було можливо.

Тов. опікується рідною школою і молодшим відділом СУМК. На Різдвяний концерт членкині приготовили дітей до програми, та злагодили торбинки для всіх дітей і сумківців.

Членки ходили колядувати і прихід пішов на церковні потреби. Відбуто 3 освітно-культурних вечорів, в програму входили читання рефератів про визначні письменниці — Лесю Українку, Ольгу Кобилянську і Уляну Кравченко. Відбуто свято Т. Шевченка спільно з церковною громадою і сумківцями.

Членкині також приготовляли дітей до концерту на День Матері. Під час літніх ферій відбулися рідна школа через один місяць. Учителем був п. З. Мороз з Саскатуну. Крім науки в рідній школі пан Мороз зорганізував церковний хор де і досі продовжується.

Сестриці при товаристві дбають про прикрасу і чистоту Божого храму.

Членки брали участь в збірці для калік. Наше товариство має сталу репрезентантку до місцевого шпи-

талю і даємо поміч як з шпиталях і презервованням. Також тво. дарує домашне печиво пацієнтам під час українського різдва і пренумеруємо „Український Голос" до шпиталю.

Тов. приготовило 3 обіди, курячу вечерю, пирогове пущення, спільне свячене, День Подяки, один базар, 2 випродажі печива.

На окружний з'їзд С. У. К. в Етельберт, тов. вислало делеґатку пані Горбай, а на пров. з'їзд у Вінніпегу вислало делеґатку пані Лебедович. Цього року церковна громада в Роблин разом з кількома окружними громадами приступила до будови парафіяльної хати і вже хата майже на укінченню. Жіноче товариство пожертвувало 500 дол. на будову. При нашім товаристві є вибраний комітет до умебльовання парафіяльної хати.

Тов. жертвувало на такі потреби: Колегію св. Андрея — 25 дол., памятник Т. Шевченка — 10 дол., Червоний Хрест — 5 дол., організаційний фонд Союзу — 20 дол., на іконостас — 50 дол.

Фінансовий звіт:

З 1959 р. осталось в касі	$309.12
Прихід в 1960 р.	996.26
Розходи в 1960 р.	1,015.09
В касі осталося	290.29

Заряд на 1961 рік — пані: Марта Лебедович — голова, Марія Мендро — заст. голови, Анна Горбай — секр., Леонтина Піць — касієрка. Контрольна комісія — Марія Хіць, Анна Капець і Марія Швайківська. Сестриці: Параскевія Пурич, Зоська Слюсар і Евдокія Корчак. Референтка відвідування хворих — Марія Швайківська. Репрезентантка до шпиталю — Евдокія Корчак. Тов. складає щиру подяку централі С.У.К. і пров. екзек. за обіжники і вказівки — це улекшує нам працю.

Павліна Корбут, голова
Анна Горбай, секретарка

ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ

Складаю щиру подяку редакції журнала „Промінь" за Вашу гарну працю за 1960 рік. А також бажаю всього найкращого і доброго успіху на 1961 рік. Залучаю свою передплату на рік 1961.

Текля Ґурска,
Ґронлід, Саск.

Комунікат Ділового Шевченківського Комітету

ПІДГОТОВА ДО ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ РОКОВИН

Вже осінню 1960 р. Діловий комітет, зложений з усіх організацій і товариств в Едмонтоні, розпочав підготовчу працю до відзначення 100-ої річниці смерти великого сина України, Тараса Г. Шевченка.

Величавий концерт - маніфестація відбудеться в найбільшій залі Едмонтону, „Ювілейній Авдиторії", в п'ятницю, 10-го березня, в 8-ій годині вечора.

Збірні хори цілого Едмонтону працюють невпинно вже довший час. Проби хорів відбуваються кожного понеділка й п'ятниці о год. 8 веч. у залі УНО при 98 вулиці і 106 евеню. Д-р П. Маценко, рішенням диригентів усіх хорів Едмонтону, взяв на себе провід збірного мішаного хору.

Ніхто не жаліє труду, бо ж тут ідеться про відзначення сотих роковин Співця Правди, великого Пророка України.

До програми концерту підібрано найкращі мистецькі твори, які ще не були виведені на едмонтонських сценах. Твори такої великої мистецької вартости, як „Заповіт" Б. Лятошинського та кантата „Бють пороги" П. Печеніги-Улицької, правдоподібно, ще не були виведені на сцені в Канаді. Великий мішаний хор співатиме в супроводі симфонічної оркестри. Мішаний, мужеський та дитячий хори, симфонічна оркестра, та визначні доповідачі як д-р Кирконнел, професор університету в Ню Бронсвик, і д-р Яр Славутич, професор Албертійського університету, — це складові точки ювілейної програми.

Така імпреза, небувала в Едмонтоні, напевно притягне сотні старших громадян та молоді з-поза Едмонтону, не говорячи вже про сам Едмонтон. Тому дорадчуємо набувати квитки вступу заздалегідь в „Українській книгарні" Д. Фербея при 101 вулиці та книгарні „Арка" І. Романкова при 97 вулиці в Едмонтоні.

Кожний учасник одержить чудово мистецькооформлену програму, в якій будуть поміщені знимки всіх — мішаного, мужеського і молодечого хорів, оркестри, промовців, президії КУК, Ділового шевченківського комітету, оголошеня всіх українських фірм, лікарів, адвокатів, економістів і т. д.

Ця 24-сторінкова книжечка-програма, надрукована трьома кольорами на найкращому папері, буде дарунком для кожного учасника.

Тому й пригадуємо всім тим, що бажають, щоб їх підприємства були вміщені в цій музейної вартости пам'ятковій програмці як наш загально український здобуток в Едмонтоні, нехай зголошуються якнайскоріше до ділового комітету на адресу:

J. Kryvonis, 9325—103 A. Ave.,

Edmonton, Alta.

Така маніфестація 100-річних роковин смерти Т. Шевченка залишиться в пам'яті старших і молоді, як незабутній спомин на ціле життя.

Інж. М. Когут,
секретар Ділового Комітету.

Посилаю передплату на журнал „Промінь" на цілий рік. Дуже люблю читати „Промінь" і все його виглядаю.

Анна Рудніцка,
Торгилд, Алта.

Посилаю передплату на журнал „Промінь" і бажаю Вам усім, редакторці Н. Когуській, а також і всім співробітникам журнала доброго здоров'я і витривалости на будуче та добрих успіхів у новому році.

Р. Лакуста,
Ст. Кетеринс, Онт.

Залучаю свою передплату на наш журнал „Промінь".

Прийміть від мене щирі ґратуляції і побажання на якнайкращі успіхи в дальшій видавничій праці. Ми читаємо його з приємністю і лише жалую, що не можемо отримувати його два рази на місяць.

Вірю, що ще декотрі з наших членок передплатять, але я свою передплату посилаю, бо не хочу ані одного числа втратити.

К. Мандрусяк,
Мусідора, Алта.

P 22
SAMYCIA MRS S JAN 62
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльности **"Чверть століття на громадській ниві".** Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна **$5.00**

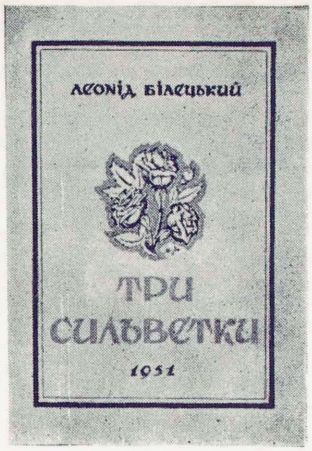

Три сильветки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна **$1.50**

Мистецькі скарби українських вишивок — Савеля Стечишин. Багато ілюстрований підручник — взори, ілюстрації, стіби, мережки, писанки, народний стрій і інше. Тисячі жінок користують з цієї книжки.

Ціна **$1.75**

Українське вишивання, взори і стіби в англійській мові — А. Рурик. Книжка містить 219 ілюстрацій — взори й їх применення та пояснення до кожного взору. Крім того є 12 карток кольорових взорів, в яких є 94 ріжних взірців.

Ціна **$4.00**

Замовляйте в централі Союзу на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

203 Union Bld. — Edmonton, Alta.